

КДК БЕЛАРУСІ ПРАПАНАУЕ ЗАМАЦАВАЦЬ ЗА ДЗЯРЖАВАЙ ВЫКЛЮЧНАЕ ПРАВА НА ІМПАРТ ПІВА

Камітэт дзяржкантролю Беларусі прапанаваў разгледзець пытанне замацавання за дзяржавай выключнага права на імпорт піва (увадзення інстытута спеціалістаў) у краіну. Аб гэтым Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 2 чэрвеня далажыў старшыня КДК Зянон Ломачэў.

Як лічаць у КДК, гэта мера дасць магчымасць забяспечыць празрыстасць абароту піва, што ўзвіцца ў краіну. Пры гэтым аб'ём яго імпарту абмяжоваць не плануецца.

У час дакладна размова ішла аб сітуацыі ў піўной галіне. Сёння чэрць піва, што рэалізуецца ў краіне, — імпортнае вытворчасці. Скарачаецца сегмент збыту беларускага піва на ўнутраным рынку. Пры гэтым ёсць тэндэнцыя росту ўвозу піва замежнай вытворчасці з выкарыстаннем розных цэнавых схем. Так, усяго адной фізічнай асобай праз сем падкантрольных ёй ілжэпрадпрыемстваў структура выведзена ў цэнавы абарот піва на Br15 млрд.

З 2007 года не выконваецца праграма развіцця піваварнай галіны ў частцы забяспечэння аб'ёмаў вытворчасці піва і яго экспарту. У 2008 годзе выпушчана 35,4 млн дал піва пры заданні 50 млн дал, а экспартавана толькі 0,8 млн дал пры плане 2,9 млн дал. Не змянілася сітуацыя ў 2009 годзе: за чатыры месяцы на экспарт пастаўлена толькі 0,4 млн дал (12,5 працэнта гадовага плана).

Прэзідэнт далажана аб выніках работы Камітэта Дзяржаўнага кантролю ў студзені—маі 2009 года. У параўнанні з такім жа перыядам 2008 года колькасць праведзеных праверак зніжана амаль удвая (з 4278 да 2190). Ва ўрад накіравана 70 дакументаў з прапановамі на папярэджанні асобных негатывных тэндэнцый у эканоміцы (па прасоўванні тавараў на ўнутраным і знешнім рынках, па імпартазамышчэнні, эканоміі энергараэсурсаў, аптымізацыі выканання дзяржпраграм, упарадкаванні пасрэднай крэдытнасці).

Цяпер па даручэнні кіраўніка дзяржавы праводзіцца праверка Магілёўскага аблвыканкама, БРУСП «Белдзяржстрах», БРУПЭС «Белэксгарант», РУП «БМЗ». Ажыццяўляюцца таксама кантрольныя мерапрыемствы адносна НВА «Інтэграл», РУП «Нацыянальная авіякампанія «Белавія», ААТ «Слуцкі цукрова-рафінадны камбінат» і іншых арганізацый.

КДК праводзіць таксама папярэднія кантроль выканання даручэнняў Прэзідэнта Беларусі. На 1 ліпеня на кантролі і выкананні ў КДК было 2146 даручэнняў кіраўніка дзяржавы. З 760 даручэнняў, якія павінны былі быць выкананы да 1 чэрвеня, свечасова не выканана 25, не ў поўным аб'ёме выканана 8 даручэнняў.

Прэзідэнт праінфармаваны аб выніках праверкі Фонду дзяржаўнай маёмасці Дзяржкаммаёмасці, абласных і Мінскага гарадскога тэрытарыяльных фондаў дзяржмаёмасці, у рабоце якіх выяўлены шэраг сур'ёзных парушэнняў і хібаў.

Кіраўніку дзяржавы далажана аб візіце дэлегацыі Камітэта дзяржкантролю ў Расійскую Федэрацыю (г. Масква) і Латвійскую Рэспубліку (г. Рыга). У час паездкі адыбылі сустрэчы Зянона Ломачэў з кіраўнікамі кантрольных ведамстваў Расіі, Літвы, Польшчы, Латвіі, абмеркаваны асноўныя напрамкі супрацоўніцтва. Акрамя таго, падпісаны Мемарандум аб выніках паралельнага кантрольнага мерапрыемства па ацэнцы вышэйшымі органамі фінансавага кантролю Расіі, Беларусі, Літвы і Польшчы эфектыўнасці дзейнасці дзяржаўных органаў у пунктах пропуску на граніцах паміж краінамі пры перамяшчэнні тавараў і транспарту, а таксама Мемарандум аб узаемазруменні паміж Камітэтам дзяржкантролю Беларусі і Дзяржаўным кантролем Латвіі.

Аляксандру Лукашэнка далажана таксама аб выніках сустрэчы старшыні КДК Зянона Ломачэў і Прэзідэнта Латвійскай Рэспублікі Валдыса Затлерса, у час якой была ўдзелена асабліва ўвага развіццю інвестыцыйнага супрацоўніцтва, прамысловай кааперацыі, пашырэнню магчымасцяў для нарошчвання транзіту беларускіх грузаў, у прыватнасці калійных угнаенняў, праз Латвію. Абмяркоўваліся і перспектывы двухбаковага ўзаемадзеяння ў кантэксце «Усходняга партнёрства» ЕС, уключаючы пытанні развіцця інфраструктуры пунктаў пропуску на граніцы.

Прэзідэнт таксама далажана аб падрыхтоўчай рабоце КДК да традыцыйнага кантролю за ходам уступнай кампаніі ў вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай навукальнай установе рэспублікі. Акрамя таго, кіраўнік дзяржавы праінфармаваны аб праблемных пытаннях, выяўленых у аграрна-прамысловым комплексе, аб хібаў у рабоце малочнай галіны.

Прэзідэнт далажана аб ходзе праверкі трох вядучых тэлекампаній краіны, выніках аналізу работы банкіўскай сістэмы, аб сітуацыі на страхавым рынку краіны, а таксама аб ходзе ўстаўнення выяўленых у Мінску парушэнняў зямельнага заканадаўства.

У бліжэйшы час камітэт прадоўжыць работу па кантролі за рэалізацыяй дзяржаўных, галіновых і рэгіянальных праграм, у першую чаргу імпартазамышчэння. Асабліва ўвага будзе ўдзелена пытанню навадзення парадку на зямлі, аналізу сітуацыі і магчымасцяў развіцця рынку каштоўных папер, пытанням выкарыстання тканін айначыннай вытворчасці і інш.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Сельская гаспадарка развіваецца інавацыйным шляхам

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка павішаваў удзельніку, гасцей і наведвальнікаў Беларускага аграрна-мысловага тыдня з адрывіччым гэтага набуйнейшага і найбольш аўтарытэтнага форуму аграрыі краіны.

«Наша сельская гаспадарка, перапрацоўная прамысловасць развіваюцца інавацыйным шляхам, аснову якога складаюць тэхніка-тэхналагічна перааснашчэнне вытворчасці, рост прадукцыйнасці сельскагаспадарчых раслін і жывёлы, захаванне і павышэнне ўрадлівасці зямлі», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць у тым, што на працягу гэтага тыдня абудзецца не толькі абмен ведамі і вопытам, але і будуць заключаны новыя кантракты, зроблены сур'ёзныя крокі на шляху развіцця прагрэсіўнага супрацоўніцтва.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Анатоль Куляшоў назначаны міністрам унутраных спраў

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 2 чэрвеня назначыў генерал-маёра міліцыі Анатоля Куляшова міністрам унутраных спраў, вызваліўшы яго ад пасадзі першага намесніка міністра ўнутраных спраў — начальніка крмінальнай міліцыі. Адаведны ўказ Аляксандра Лукашэнка падпісаў 2 чэрвеня.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

РАССЛАБІЦЬ ПАЯСЫ, ЗАЦЯГНУЦЬ ГАЛЬШТУКІ

Правое рэгуляванне бізнэсу памякчэе, а грамадскага парадку — узмоцніцца

У крызісны час дзяржава прыадпускае павяды прыватнай ініцыятывы з тым разлікам, што лібералізацыя ажывіць эканоміку. І адначасова засцерагае сябе ад залішняга разнаволення — узмяцце санкцыі за асобныя парушэнні. Змяненні ў некаторыя кодксы па пільных крмінальнай і адміністрацыйнай адказнасці маюць быць разгледжаны народнымі абраннікамі на гэтай сесіі. Разб'яжыць прававыя хітрапляцены будзе разам з Мікалаем САМАСЕЙКАМ, старшынёй Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па заканадаўстве і судово-прававых пытаннях, адным з нямногіх прафесійных юрыстаў у гэтым скліканні. Тым больш, што сітуацыя ён уяўляе сабе аб'ёмна — з правапрямнальнага боку (як суддзя са стахам) і з законатворчым.

Сцеражыся нецвярозага кіроўцы

Звычайны ўжо сталі бісконцыя чарады аўтамабіляў на беларускіх дарогах, ледзь не такімі ж звыклымі становяцца і сцэны жудасных аварыяў, зафіксаваныя «мільяніцкамі» выпадковых мінакоў. Гэткімі страшнымі іспрацамі ўсё часцей стракаецца інфармацыйныя старонкі айначыннай інтэрнэт-прасторы. Нярэдка пешаходзі гінучы па сваёй віне, але многія жыцці абрываюцца па віне кіроўцаў, тым больш —

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 3.06.2009 г. (дзяліна разліку)	
1 долар ЗША.....	2 780,00
1 еўра.....	3 923,97
1 латвійскі лат.....	5 538,40
1 літоўскі літ.....	1 137,97
1 чэшская крона.....	146,92
1 польскі злоты.....	879,37
1 расійскі рубель.....	90,46
1 украінская грыўна.....	365,19

Курсы замежных валют для безвалютнай разліку	
Цэнтрабанк РФ	USD.....30,7321
10 UAH.....	40,3044
1000 BYR.....	11,0507
EUR.....	43,4152

Падпісьніцтва часопіс: «Галоўны Бухгалтэр. ГБ» на 2009 год у рэдакцыі па адрасе: вуліца Леніна, 10. Тэлефон рэдакцыі: 209-63-01

ААТ «Агенцтва Уладзіслава Грыцкевіча» УПД 100024047 Ліцэнзія Мінскаўз № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 ад 02.05.2009

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Родная газета на роднай мове

3 ЧЭРВЕНА 2009 г.
СЕРАДА
№ 100
(26458)

Кошт 600 рублёў
ВЫДАЕЦЦА з 9 жніўня 1917 г.

Нягледзячы на свае 22, Ала ШУНЕВІЧ ужо выдатна авалодала прафесіяй, якую часта называюць нежаночай. Яна — майстар лесу. І кола яе абавязкаў — лесасадкі, догляд, нарыхтоўка драўніны, тэхніка бяспекі леснікоў і вальшчыкаў. У лесі і працы, і адказнасці шмат. Без грунтоўных ведаў і адукацыі тут ніяк не абыйсціся.

Спачатку дзяўчына скончыла Барысаўскі экалагічны ліцей, потым Мінскі лесатэхнікум. Цяпер — студэнтка заочнага акадэміі ў Бранску, будучы інжынер лесу. Зразумела, сваёго лесу — вакол вёскі Касары Ушацкага раёна, дзе нарадзілася, жыве і працуе. Нібы адпаведна з мудрым высловам: дзе нарадзіўся, там і згадзіўся. Магчыма, якраз у гэтым і хаваецца сакрэт жывёлага выбару маладога майстра лесу.

Ва ўрадзе У АБЛАСЦЯХ «ЭКАНОМЯЦЬ» НА КАПРАМОНЦЕ

Прэм'ер-міністр лічыць такую сітуацыю недапушчальнай

За апошнія два гады ў Беларусі ўсё менш нараканняў да працы камунальнай. Разам з тым, пры абмеркаванні на пасяджэнні Прэзідэнта Савета Міністраў Беларусі пытанні аб падрыхтоўцы народнай гаспадаркі да работы ў асенне-зімовы перыяд міністр звярнуў увагу прысутных на іншую праблему: як высветлілася, на месцах уладамі прымаюцца рашэнні аб зніжэнні аб'ёмаў бюджэтных сродкаў, якія ідуць на капітальны рамонт жыллага фонду.

Так, у прыватнасці, у Брэсцкай вобласці фінансаванае капрамонт скарачана на 12 працэнтаў, у Магілёўскай і Мінскай — на 14, у Віцебскай — на 38 працэнтаў. Больш за тое, Уладзімір Белыхастаў заявіў пра тое, што ў некаторых гарадах і раёнах фінансаванне наогул спынена. Падобнае становацца, падкрэсліў кіраўнік урада Сяргей Сідорскі, недапушчальнае. А сітуацыю са скарачэннем аб'ёмаў фінансавання капітальнага рамонтнага ў Віцебскай вобласці расцаніў як «ЧП для нас з вамі». «Калі ў Віцебскай вобласці капрамонт не робіцца, а плошча выкладваецца цэглы, каму такая работа патрэбна?» — запытаў прэм'ер. Сёлетня з бюджэту на капітальны рамонт выдаткавана 220 мільярдў рублёў, нагадаў ён. Трэба адзіці ад непатрэбных работ, ад рэканструкцыі пэўных плошчаў і ва ўмовах сусветнага фінансавана-эканамічнага крызісу ўкладваць грошы ў тэрыторыяныя, куды гэта рабіць сапраўды неабходна, дзе яны дадуць максімальны эффект.

Напрыклад, ва ўрадзе разлічваюць на істотную аддачу ад сродкаў, якія пайшлі на энергазберажэнне. У гэтым годзе, дарчы, ва ўсіх галінах эканомікі, які і летася, на мэты энергазберажэння будзе скарыстана 2,6 трыльёна рублёў.

Ігар ШУЧУЧЭНКА.

Глен ХЭНЛАН: «МЫ ВЯРНУЛІСЯ НА РАДЗІМУ»

Галоўны трэнер нацыянальнай зборнай па хакеі Глен Хэнлан на некалькі дзён прыбыў у Беларусь і быў адрэкамендаваны журналістам І ў якасці рулявога хакейнага клуба «Дынама Мінск». На прэс-канферэнцыі трэнер з'явіўся разам з жонкай Кэры і сынам Джэкам, а таксама пазнаёміў прысутных з намеснікам дырэктара ААТ «Дынама-Мінск» па хакейных аперацыях Шонам Сімпсанам.

Настаўнік расказаў, што пасля чэмпіянату свету ён бавіў час у Фінляндыі разам з сям'ёй, займаўся сынам, які наведвае школу. Зараз коуч на некалькі дзён затрымаецца ў Мінску. Кожная хвіліна, паводле слоў Хэнлана, у яго распісаная, жонка ж тым часам займаецца пошукам пад'юданай кватэры. «Калі мы з Кэры пачаліся, я сказаў: «Ты прымаеш маленькія рашэнні, а я — вялікія». З таго часу мінула 18 гадоў, і ні аднаго вялікага рашэння не было прынята», — жартуе трэнер і жартам называе Кэры «біг босам». «Выбарам жыцця займаецца Кэры з Джэканам. Мне ж кватэра патрэбная толькі для таго, каб паспаць». Летні адпачынак Глен з сям'ёй правядзе ў наваколлі Ванкувера, дзе знаходзіцца іх дачны дамок. «Там прыгожыя мясціны, у нас там шмат сяброў, і Джэкан можа адпачыць і пакаціцца на веласіпеды», — падзяліўся планами на лета канадскі спецыяліст.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

«Прамая лінія» ДАПАМОГІ, ПЕНСІІ І ЛЬГОТЫ

Пенсіі і сацыяльныя паслугі, ільготы і адрасная сацыяльная дапамога — пра ўсё гэта мы прапануем пагутарыць з намеснікам міністра працы і сацыяльнай абароны Валяняцін Вікенцьеўнай КАРАЛЁВАЙ. «Прамая лінія» пройдзе СЕЊНЯ з 11.00 да 12.30 па рэдакцыйных тэлефонах (8 017) 292 38 21 і 292 38 92.

«АПЕТЫТ» НА ДОЛАР ПРАЙШОЎ...

Багаты на чуткі канец мая, на які беларускаму рублю прадракалі і дэвальвацыю з пачатку чэрвеня, і «канкрэтна» падзенне нацыянальнай валюты адносна долара (маўляў, 1 долар будзе каштаваць 3500 рублёў), выплыў у ажыятажны попыт у «амерыканцах» на «амерыканцаў». Людзі канвертавалі ўсе наяўныя грошы ў долары, не зважаючы ўвагі на «паводзіны» іншых дэнаў грош, што ўваходзяць у валютны кошык, да якога прывязаны наш рубель. Дарэмна, таму што больш перспектывіўнай на той момант падавалася іншая валюта — той жа еўра. Больш за тое, які і запэўнівалі ў Нацыянальным банку, пачатак лета не стаў для беларускага рубля «чорным» панядзелкам: курс долара склаўся на ўзроўні 2780.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Стыкія СУРОЧЫЛІ?

У вёсцы Глазаўка Буда-Кашалёўскага раёна супрацоўнікі службы МНС і мясцовыя камунальныя працягваюць аднаўленчыя работы па ліквідацыі наступстваў шквэлістага ветру. У першы летні дзень бліжэй да вечара ён сарваў малы купал мясцовай праваслаўнай царквы, два дахі з жылых дамоў, пашкодзіў на даху яшчэ на 16 дамах і 11 хлявах. У населеным пункце звалены сем бетонных алоп, пашкоджана 500 метраў ліній электраперадач, у выніку чаго была адключана электраэнергія. Людзі, на шчасце, не пацярпелі. Зараз тут створана спецыяльная камісія, працягваюць страхавыя кампаніі, якія вызначаюць сапраўдны памер страты.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Прамая лінія БОЛІ Ў ПАЗВАНОЧНІКУ? ШУКАЙЦЕ ПРЫЧЫНУ

Дыскагенныя радыкуліты, астахандрозы, скаліёзы, розныя захворванні дробных суставаў пазваночніка, а яшчэ траўмы, якія могуць надаць укладзі чалавека на балычкі ложка. Падобныя паталогіі не рэдкія. Менавіта з пазваночнікам члена звязаны ўсе нашы органы і сістэмы. Якія хваробы паргажваюць сёння пазваночніку, як засцерагаць ад іх і як змагацца з імі? Гэтай тэмай прысвечана наша чарговая «прамая лінія». У ёй возьмуць удзел спецыялісты РНПЦ «Траўматалогіі і артапедыя»: загадчык лабараторыі траўматычных пашкоджанняў пазваночніка і спінага мозгу кандыдат медыцынскіх навук Андрэй Мікалаевіч МАЗУРЭНКА, а таксама загадчык лабараторыі захворванняў і наступстваў траўм пазваночніка і спінага мозгу кандыдат медыцынскіх навук Андрэй Уладзіміравіч БАБКІН.

«Прамая лінія» абудзецца 9 чэрвеня, у аўторак, з 16.00 да 17.00 па тэлефонах (8 017) 292 38 92 і 292 38 21. Папярэднія пытанні можна пакінуць па нумарах 8(017) 287 18 36 (Вольга Шаўко) і 287 17 57 (Сяргей Грыцько).

МЫ ЕДЗЕМ!

Як заўсёды, да сваіх чытачоў падпісчыкаў — б'льшых, будучых і зразумела ж, ціперашніх... Як заўсёды, з прыязмі. У тым ліку — з самымі галоўнымі: халадзільнік «Атлант» па выніках мінулай падліснай кампаніі выйграў Тэма АДАМАЎА САСНОУСКАЯ з Лельчыцы.

Зыходзячы з гэтага, складзе чарговы маршрут: Узда, Салігорск, Любань, Жыткавічы, Петрыкаў... Прэзентацыя «Звязда», з урачыстай перадачай галоўнага прызга, распачнецца сёння ў 16 гадзін 30 хвілін у Лельчыцкім гарадскім цэнтры творчасці.

На зваротным шляху маленькіх звяздоўскіх дэсант плануе завітаць у Столін, Пінск, Іванава, Драгачын і Івацэвічы, каб там, прынамсі, прыгожым гадзінікам з лагатыпам газеты адзначыць працу руплівага паштальёна АПС-5 Вольгі Іванавы ТАЛМАЧОВАЙ.

Усім астатнім нагадаем, што шанец трапіць у лік шчасліўчыкаў ёсць у кожнага нашага падпісчыка, які даслае карткі на розыгрыш прызоў, і ў кожнага паштальёна, які душой хварэе за справу, за родную мову і газету «Звязда». Падпіска ў разгары. Удачы!

АСУДЖАНЫ ЯШЧЭ АДЗІН «МАРОЗАВЕЦ»...

Крмінальнае аўтарытэта з Гомеля прыгаварылі да 11 гадоў пазбаўлення волі

Вярхоўны суд Беларусі прыгаварыў экстрадыраванага ў 2007 годзе з Расіі Мікалая Салдаценку да 11 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыі маёмасці і адываеннем пакарання ва ўмовах умоцненнага рэжыму. 55-гадовы беларускі крмінальна аўтарытэт па мянушцы «Салдат» прызначаны вынаватым у вымагальніцтва, здзеісным злучэнняй арганізацыяў, вядомай пад назвай «банда Марозава».

Паводле слоў дзяржаўнага абвінавачана Эльдара Сафарова, звестак пра тое, што асуджаны быў неафіцыйным бухгалтарам злучэнняй арганізацыі, у межах разглядаемай крмінальнай справы няма.

Магу сказаць толькі адно: Салдаценку ў крмінальным асяроддзі займаў больш высокі статус, чым сам Марозаў.

Па звестках праваахоўных органаў, на руху «марозаўцаў» больш за сотню цыжкіх і асабліва цыжкіх значэнстваў, у ліку якіх 19 збойстваў, 10 значэнстваў сферы незаконнага абароту зброі. Верхавод банды Сяргея Марозава і яшчэ двое бандытаў — Валерыя Гарбаты і Ігар Данчанка, прыгавораны Вярхоўным судом да пакарання смерці, астатнія 40 пасудных адываюць працягла тэрміны.

...А БОГДАШАЎ УСЁ ЯШЧЭ НЕБЯСПЕЧНЫ!

Не спрабуеце затрымаць самастойна

Пакуль суд вызначыў прыгавор у дарадчым пакоі, 31-гадовы падсудны Сяргей Богдашаў уцёк з жоўдскага судовага ізалятара. Пры гэтым раней двойчы судзімы мужчына ударыў канвоіра заточкай і забраў у яго пісталет Макарава з 16 патронамі.

Сяргей Богдашаў абвінавачваецца ў больш чым трох дзясятках крадзяжоў. Краў не толькі дарагія аўтамабілі дачнікаў, але і грошы, уключаючы каштоўныя рэчы. Сума ўрон складала 500 мільянаў рублёў. Падчас судовага пасяджэння Сяргей Богдашаў прызнаў сваю віну, раскаяўся ў здзеіснасці. Суд улічыў гэта і прызначыў яму пакарэнне ў выглядзе 8 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці (дзяржаўны абвінавачаны заставаў на пакарэнні ў выглядзе 10 гадоў пазбаўлення волі).

Удачыненні да Богдашава ўзбуджаны яшчэ дзве крмінальныя справы па артыкуле «Уцёкі з-пад варты з прычыненнем гвалту, небяспечнага для жыцця і здароўя» і па артыкуле «Крадзеж агнястрэльнай зброі шляхам рабозно». Прычыны такога сур'ёзнага надзвычайнага здарэння высвятляюцца.

«Прамая лінія» ДАПАМОГІ, ПЕНСІІ І ЛЬГОТЫ

Пенсіі і сацыяльныя паслугі, ільготы і адрасная сацыяльная дапамога — пра ўсё гэта мы прапануем пагутарыць з намеснікам міністра працы і сацыяльнай абароны Валяняцін Вікенцьеўнай КАРАЛЁВАЙ. «Прамая лінія» пройдзе СЕЊНЯ з 11.00 да 12.30 па рэдакцыйных тэлефонах (8 017) 292 38 21 і 292 38 92.

Фота БЕЛТА

ны зняволеныя за кратамі. Падчас маштабнага судовага працэсу Мікалаю Салдаценку ўдалося схавацца ад праваасудды, пасля чаго Генпракуратура Беларусі аб'явіла яго ў міжнародны вышук. У рэшце рэшт і крмінальны аўтарытэт атрымаў па заслугах.

Пасля аб'яўчэння прыгавору дзяржаўны абвінавачаны Эльдар Сафарова заявіў, што суд у цэлым

УВАГА!

Сяргей Богдашаў родам з гарадскога пасёлка Елізава Асіповіцкага раёна. На выгляд яму 30-35 гадоў, рост 178 — 180 см, сярэдняга целабудова, валасы цёмныя, стрыжка кароткая, на твары цёмнае шчапіна. Быў апрануты ў байку (з кашпонам і на маланцы) чорнага колеру з чырвонымі ўстаўкамі, шэрыя джынсы, чорныя кросюкі. На шыі — сляды ад барбары ў выглядзе драпілі і гематом. Пры сабе можа мець шалік з лагатыпам аднаго з футбольных клубоў Беларусі. Валодае прыёмымі рукапашнага бою, агрэсіўны, таму кіроўцам

транспартных сродкаў рэкамендуецца ўстрымацца ад падавоу спадарожнікаў.

УС Мінгарвыканкама прасіць усіх жыхароў рэспублікі быць пільнымі і не спрабаваць самастойна затрымаць Богдашава Сяргея Іванавіча (бо ён узброены). Лепш адразу ж паведаміць аб яго месцазнаходжанні ў найбліжэйшы адроз унутраных спраў па тэлефоне 102 ці па тэлефонах у г. Мінску: 229-04-03, 229-05-90. Узаагароджанне прадугледжанае.

Надзея ДРЬЛА.

РАССЛАБИЦЬ ПАЯСЫ, ЗАЦЯГНУЦЬ ГАЛЬШТУКІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
Для немаўляці — без ГМА

Эксперты дагэтуль спрачаюцца пра плюсы і мінусы генетычна мадыфікаваных арганізмаў. І сёння іх, відаць, пароўну. Пакуль вельмі спрэчнае пытанне, наколькі шкодна ці карысная капуста, якую можна захоўваць да наступнага лета. Аднак як бы там ні было, кожны чалавек мае права ведаць, што трапляе на яго стол. Закон абавязвае вытворцаў маркіраваць трансгенны звестак аб прадуктовай сыравіне і харчовых прадуктах, атрыманых з выкарыстаннем генетычна мадыфікаваных кампанентаў, прапануе яшчэ адміністрацыйную адказнасць.

Заканпраектам таксама ўводзіцца адміністрацыйная адказнасць за продаж не толькі алкагольных, але і лабалякагольных напою, піва непаўналетнім, а таксама гандаль гэтымі таварамі ў нявызначаны час. Уводзіцца таксама адміністрацыйная адказнасць за выраз, захоўванне і набыццё самагону і брагі. «Гэта кжраз тое новае, што з'яўляецца добра забытым старым. Калісьці ў свеце ці са самагонаварэння была нават крмінальна адказнасць», — згадвае дэпутат.

маць шырокае распаўсюджанне? «Сапраўды, у нас не заіраецца такі хэспіа, як на захадзе, у той жа Эстоніі, дзе гэта ўведзена літаральна ў дзяржаўны ранг, а дарэчы, у Літве і Латвіі забараніла нацыскай сімволіцы адначасова з свецкай. У нас жа новаўвядзеныя звязаны з папярэдням прыняццем закона аб супрацьдзейніч экстрэмізму. Там у само паняцце «экстрэмізм» уваходзіць і распаўсюджванне нацыскай сімволікі і атрыбутыкі. Таму калі гэтыя дзеянні не ўтвараюць саставу крмінальнага злачынства, спатрэбіцца ўмясненне дапаўненняў у Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях».

Сваствыка як бяздуннае свавольства

Паводле новаўвядзенай таксама ўводзіцца адміністрацыйная адказнасць за распаўсюджванне нацыскай сімволікі і атрыбутыкі. Таму калі гэтыя дзеянні не ўтвараюць саставу крмінальнага злачынства, спатрэбіцца ўмясненне дапаўненняў у Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях».

маць шырокае распаўсюджанне? «Сапраўды, у нас не заіраецца такі хэспіа, як на захадзе, у той жа Эстоніі, дзе гэта ўведзена літаральна ў дзяржаўны ранг, а дарэчы, у Літве і Латвіі забараніла нацыскай сімволіцы адначасова з свецкай. У нас жа новаўвядзеныя звязаны з папярэдням прыняццем закона аб супрацьдзейніч экстрэмізму. Там у само паняцце «экстрэмізм» уваходзіць і распаўсюджванне нацыскай сімволікі і атрыбутыкі. Таму калі гэтыя дзеянні не ўтвараюць саставу крмінальнага злачынства, спатрэбіцца ўмясненне дапаўненняў у Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях».

Разнаўвядзенне... фінансаў

Паводле змяненняў, крмінальна адказнасць за ўхіленне ад выплаты падаткаў і збору будзе наставіцца у тым выпадку, калі палімер прычыненнага ўроўню перавысіць тысячу базавых велічынь. У цяперашні час для гэтага «дастаткова» і 250 базавых велічынь. Павышана і планка, з якой парушэнне адзначаецца як збройное ў асабліва буйным памеры: 2,5 тысячы базавых велічынь замест дзесяці сёння тысяч базавых. «Гэта ж падходзіць і ў дачыненні да арт. 233 — незаконна прыватная падпрямальніцкая дзейнасць. Калі палімер прыбыток не перавышае тысячу базавых велічынь, крмінальна адказнасць «не настане», — удакладніў дэпутат. А падкрэсліў, што ў цэлым панававаныя новаўвядзенымі дэкрыйміналізацыя больш як 60 саставаў адміністрацыйных правапарушэнняў у сферы эканамічных стасункаў. «Гэта выцякае з патрабаванняў кіраўніцтва дзяржавы, урада, дэкрэтаў, указаў, пастановаў, скіраваных на лібералізацыю эканамічных адносінаў». І самае галоўнае, каб жаданы эфект быў не толькі на паперы — каб эканоміка сапраўды развілася б свабодна, а ў грамадстве быў спакой.

Ала МАЧАЛАВА.

Праектныя работы ў Беларусі можна будзе весці паралельна з будаўніцтвам аб'екта

Адпаведны ўказ № 266, якім унесены змяненні ва ўказ ад 16 лістапада 2006 года № 676 «Аб некаторых пытаннях кіравання будаўнічай галіной і яе функцыянавання», Прэзідэнт Беларусі падпісаў 28 мая.

Дакументам прадугледжваецца магчымасць выдзялення ў архітэктурным і будаўнічым праектах чэргаў будаўніцтва і пускавых комплексаў з правядзеннем дзяржаўнай экспертызы кожнага з іх і зацвярджэннем іх ва ўстаноўленым парадку, а таксама каштарыснай вартасці будаўніцтва аб'екта ў цэлым. Названая працэдура дадуць магчымасць апэратыўна зацвярдзіць магчымасць будаўніцтва аб'екта.

Прадугледжваецца таксама выдзяленне ў будаўнічым праекце этапу работ на будаўніцтва аб'екта. У выніку праектныя работы могуць выконвацца пры адначасовым будаўніцтва аб'екта, што дасць магчымасць максімальна скараціць інвестыцыйны цыкл у будаўніцтве.

Рацённае аб паралельным праектаванні і будаўніцтва аб'екта прымяецца заказчыкам (забудоўшчыкам), калі існае вызначана заказчыкам аб інвестыцыйным дагаворам. Гэта норма спросціць працэдуру і скараціць тэрміны прыняцця рашэння аб паралельным праектаванні і будаўніцтва.

Акрамя таго, у метах выключэння тэрмінаў пры аўтарным выкарыстанні праекта ўказам вылучаецца патрабаванне аб неабходнасці станаўчага заключэння заказчыка па праекце пры прыёме жыллага дома ў эксплуатацыю, наколькі асноўнай умовай для ўключэння гэтага праекта ў Рэспубліканскі пералік праектаў для паўторнага прымянення ў будаўніцтве з'яўляецца станаўчае заключэнне органаў дзяржаўнай экспертызы.

Указ уступае ў сілу праз два месяцы пасля яго афіцыйнага апублікавання, за выключэннем некаторых пунктаў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Для камерцыйных арганізацый Беларусі спрошчаны парадак спісання расходаў, звязаных з купляй валюты

Прэзідэнт Беларусі 29 мая выдаў дэкрэт № 7, якім унесена змяненне ў дэкрэт ад 30 чэрвеня 2000 года № 15 «Аб парадку правядзення перацэнкі маёмасці і абавязнасцельстваў ў замежнай валюце пры змяненні Нацыянальным банкам курсаў замежных валют і адностварэння ў бухгалтарскім ўліку курсавых розніц». Рэалізацыя нормаў дэкрэта дасць магчымасць камерцыйным арганізацыям у поўным аб'ёме адносіцца на сабекошт прадукцыі і ўключыць у затраты, што ўлічваюцца пры падаткаабкладанні, розніцу паміж курсам куплі замежнай валюты і курсам Нацыянальнага банка пры ачышчэнні разлікаў за сыравіну, матэрыялы, тавары (работы, паслугі).

Пры ажыццяўленні капітальных укладанняў у асноўныя сродкі і нематэрыяльныя актывы расходы, звязаныя з купляй валюты, будучы співачае камерцыйнымі арганізацыямі на кошт гэтых асноўных сродкаў і нематэрыяльных актываў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

9 мільярдаў долараў для АЭС

Як паведаміў учора журналістам дырэктар Дэпартаменту па ядзернай энергетыцы Міністэрства энергетыкі Мікалай ГРУША, кіраўніцтва Беларусі афіцыйна звярнулася да Расійскай Федэрацыі з просьбай аб выдзяленні крэдыту ў памеры 9 млрд долараў, якія прызначаны не толькі для будаўніцтва самой АЭС, але і для стварэння неабходнай інфраструктуры для яе будаўніцтва і абслугоўвання.

«Адной з умоў выбару расійскага праекта на бястэндэрнай аснове з'яўляецца тое, што Расія выдзеліць крэдыт на будаўніцтва АЭС», — сказаў Мікалай Груша. Ён удакладніў, што зыходзячы з вопыту работы ЗАТ «Атамбудэкаспарт» за мяжой, падрацкы фінансуе 85 працэнтаў будаўнічых работ, заказчык — 15 працэнтаў. Але з улікам нашых саюзных адносін, Расія гатова выдзеліць 100-працэнтны крэдыт на будаўніцтва атамнай электрастанцыі.

Расійскі бок прапанаваў на разгляд 2 варыянты цэнаўтварэння будаўніцтва АЭС — партнёрска і тэндэрны. «Намі абраны партнёрска варыянт», — удакладніў Мікалай Груша. За ўзор беларусы ўзялі Новаваражонскі і Ленінградскі тыпы АЭС. На пачатак гэтага года кошт будаўніцтва двух энергаблокаў на ўзор гэтых станцый склаў каля 6 млрд долараў. Расійскі бок разлічвае, што кошт двух энергаблокаў беларускай АЭС складзе 6-6,5 млрд долараў, заявіў Мікалай Груша. Далей ён адзначыў, што беларускі бок настойвае на тым, каб расійскі таксама фінансаваў будаўніцтва неабходнай інфраструктуры. Са згаданых 9 млрд долараў крэдыту, якія просіць Беларусь, 6-6,5 павінны пайсці на будаўніцтва АЭС, а рэшты — на фінансаванне будаўніцтва інфраструктуры.

— Што датычыцца ступені гатоўнасці Расіі фінансаваць будаўніцтва АЭС, тут пытанні практычна няма, — адзначыў дырэктар дэпартаменту па ядзернай энергетыцы Мініэнерга. — Па фінансаванні аб'ектаў інфраструктуры кансультацыі з прадстаўнікамі «Расатама» былі станаўчымі. Але «Расатам» — гэта не ўрад Расіі.

Беларусь спадзяецца да 15 красавіка атрымаць ад «Расатама» праект кантракта на будаўніцтва беларускай АЭС. Паводле слоў Мікалая Грушы, падпісачэ гэтага кантракта плануецца да канца гэтага года. Акрамя таго, дасягнута дамоўленасць аб тым, што пагадненне аб будаўніцтве АЭС будзе падпісана ў трэцім квартале гэтага года.

Кіраўнік дэпартаменту нагадваў, што 28 мая ў Мінску кіраўніцтвам Беларусі і дзяржарпарпрацыяў «Расатам» было падпісана рамачнае пагадненне, якое датычыцца супрацоўніцтва ў сферы мірнага выкарыстання атамнай энергіі. «У пагадненні абумоўлены асноўныя кірункі нашага супрацоўніцтва, у тым ліку распрацоўка, праектаванне, будаўніцтва і вывад з эксплуатацыі атамнай электрастанцыі. У пагадненні таксама ідзе гаворка аб пастаўках ядзернага паліва, забеспячэнні ядзернай бяспекі, радыяцыйнай абароны, падрыхтоўкі спецыялістаў».

У Беларусі ствараецца неабходная заканадаўчая база для развіцця атамнай энергетыкі. Пра гэта паведаміў начальнік дэпартаменту па ядзернай і радыяцыйнай бяспецы Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Беларусі Васіль ПАЛЮХОВІЧ.

Ён нагадваў, што летась у краіне былі прыняты закон аб выкарыстанні атамнай энергіі, унесены змяненні і дапаўненні ў закон аб радыяцыйнай бяспецы насельніцтва. Зараз Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях падрыхтаваны для ўключэння ў праект рашэння аб ліцэнзаванні асобных відаў дзейнасці прапановы ў галіне выкарыстання атамнай энергіі і крыніц іанізуючага выпраменьвання. Сумесна з Нацыянальнай акадэміяй навук распрацаваны і зацверджаны загадам МНС два тэхнічныя кодэксы ўсталяванай практыкі, якія вызначаюць крытэрыі бяспекі АЭС. Гэта агульныя палажэнні аб забеспячэнні бяспекі атамнай станцыі і правілы ядзернай бяспекі рактарных устаноў.

Васіль Палюховіч адзначыў, што ў Беларусі створана неабходная нарматыўна-прававая база для правядзення работ па выбары пляцоўкі для будучай станцыі, і гэтыя дакументы адпавядаюць самым жорсткім міжнародным крытэрыям. Што датычыцца Астравечкай пляцоўкі, якая разглядаецца ў якасці прыярытэтай, ён адзначыў, што, згодна з заключэннем экспертаў, яна з'яўляецца цалкам бяспечнай.

Іна АРЭХАВА.

эмены ў заканадаўстве: «Цяпер расціць піва, джын-тоніку і іншых падобных напою на лаўках у сферах і на ўзбярэжных будзе заканадаўча забаронена (раней гэта датычылася толькі алкагольных напою). Што дасць рынак супрацоўнікаў мільці рабіць скверы і паркі ўсё ж такі месца адпачынку, які і належыць», — каментуе Мікалай Самасейка. З уважліва захоўваюць да наступнага лета. Аднак як бы там ні было, кожны чалавек мае права ведаць, што трапляе на яго стол. Закон абавязвае вытворцаў маркіраваць трансгенны звестак аб прадуктовай сыравіне і харчовых прадуктах, атрыманых з выкарыстаннем генетычна мадыфікаваных кампанентаў, прапануе яшчэ адміністрацыйную адказнасць за выраз, захоўванне і набыццё самагону і брагі. «Гэта кжраз тое новае, што з'яўляецца добра забытым старым. Калісьці ў свеце ці са самагонаварэння была нават крмінальна адказнасць», — згадвае дэпутат.

На капрамонт — значыць на капрамонт

Усе мы адлічваем на капітальны рамонт, але абяцанага жыццарам шматкабавка даводзіцца чакаць далёка не тры гады... Здаецца, цяпер заканадаўцы наведучы тут парадка. «Грошы, адлічаныя на капітальны рамонт, часцяком ішлі туды, куды ЖЭСу ці ЖРЭА было патрэбна, дзе трэба было «дзірка» залаціць. Цяпер гэтыя сродкі павінны накіроўвацца выключна на капітальны рамонт. Глануецца ўвесці адміністрацыйную адказнасць за нямэтавае выкарыстанне такіх адлічэнняў. Нагляд будзе весіцца не толькі па ініцыятыўе кантрольных органаў, але нават і па сігналах са

Піва за 280 тысяч

Дэпутаты ўжо неаднаразова і досыць настойліва прапаноўвалі «залічыць» папулярныя пены напою ў разрад алкагольных. «Ну што гэта такое, калі маладая сімпатычная дзяўчына прагульваецца з блішанкай піва», — абураліся народныя абраннікі. А іх пільных вачэй не скавалася і тое, што такі адпачынак падлеткаў стаў масавым. Нельга назаваць нечаканасцю і прапанаваныя

Стыхія АХВАРЫ МАЛАНКІ

У Лоеўскім раёне ахварылі стыхіі сталі 15 чытаў. Жывёліні КСУП «Малінука-Агра» ў вёсцы Рудня-Бурцыцкая пасвілі ў летнім лагеры. Удар маланкі прыйшоўся якрая па невялікім статку.

ЗАМЬКАННЕ КАРОТКАЕ — НАСТУПНЫЕ ДОЎГІЯ

Прыкладна за 15 хвілін былі ліквідаваны пажар на гандлёвых радах, пабудаваных пляц гадоў таму ў Калінкавічах.

Раніцай выхаднага дня для рынку дня ў службе МНС патэлефанавалі вартуныкі, які паведаміў, што гарыць дах. Агонь паспеў пашколіць 120 квадратных метраў шыфернага даху над дзесяцю гандлёвымі павільёнамі і 30 квадратных метраў перакрыцця, тавару ў 8 гандлёвых пунктах знішчаны поўнасцю. Ніхто з людзей не пацярпеў. Па выніках папярэдняга агляду памяшканняў, прычынай пажару стала кароткае замыканне электраправідкі ў павільёне з кандытарскімі выабравімі. Вытворцы кааператыву «Мастэраль», якому належыць рынак, цяпер падлічвае страты, які і прыватнікі, якія здымалі тут памяшканні і ў адзін момант сталі пагарэлыцамі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара.

СЕКАНУЛА ПА ДОМЕ

Навальнічны разрад ударыў у драўляную хату ў вёсцы Калініны Гомельскага раёна а палове чацвёртай дня. У выніку быў пашкоджаны шыферны дах з некаторымі канструкцыямі дома, які ўсё ж пажарнікі дзвюх аўтамабіляў выратавалі ад агню.

Наогул жа на Гомельшчыне гэтымі днямі адбылося яшчэ сем пажараў, прычым два з іх — у выніку дзіцячага свавольства. Так, у Жлобінскім раёне ў Чырвонай Бярозе згарэў гараж да хлява, а ў Чалюшчавічах Петрыкаўскага — увесь яго будынак. З-за кароткага замыкання ў электраправідцы «чырвоны певень» «пагуляў» на двух будынках паўска Кімаўра Буда-Кашалёўскага і вёскі Турок Петрыкаўскага раёна. 70 квадратных метраў шыфернага даху згарэла на бройлернай фабрыцы «Асобіна», што ў Буда-Кашалёўскім раёне. Прычыны гэтага пажару высвятляюцца.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

КРАДЗЯЖЫ З ДАПАМОГАЙ ТЭХНІКІ

Іншым разам проста здзіўляешся, як нахабна і з кім «размахаем» дзейнічаюць зладзей у дасягненні сваіх мэтаў. Напрыклад, у населеным пункце Урыцкае Гомельскага раёна з дачнага ўчастка, гаспадар якога меў намер распахчы будаўніцтва дома, знікла 1284 сілікатныя блокі. На месцы крадзяжоў засталіся сляды транспартнага сродку.

Без тэхнікі не абшлюся і ў час крадзяжоў зварачнага апарата, газавага катла і 200 квадратных метраў сайдінгу з дома, які будоўца ў Светлагорску прыватнікам. Няма сумненняў ў тым, што не на плячых паліцыі зладзей 439 пліт для ўсталявання адасоў моты, якія павінны былі ўключыцца працуючы ДУЭ 45 на аўтамадарэ Гомель — мяжа Расійскай Федэрацыі. Дарэчы, каштуюць тыя пліты 5 792 605 рублёў. Заведзены крмінальнае справы.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

між жыхароў». Новаўвядзеныя распаўсюдзіцца і на адлічэнні з роспільнаканскі суботнікы.

Сваствыка як бяздуннае свавольства

Паводле новаўвядзенай таксама ўводзіцца адміністрацыйная адказнасць за распаўсюджванне нацыскай сімволікі і атрыбутыкі. Таму калі гэтыя дзеянні не ўтвараюць саставу крмінальнага злачынства, спатрэбіцца ўмясненне дапаўненняў у Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях».

Разнаўвядзенне... фінансаў

Паводле змяненняў, крмінальна адказнасць за ўхіленне ад выплаты падаткаў і збору будзе наставіцца у тым выпадку, калі палімер прычыненнага ўроўню перавысіць тысячу базавых велічынь. У цяперашні час для гэтага «дастаткова» і 250 базавых велічынь. Павышана і планка, з якой парушэнне адзначаецца як збройное ў асабліва буйным памеры: 2,5 тысячы базавых велічынь замест дзесяці сёння тысяч базавых. «Гэта ж падходзіць і ў дачыненні да арт. 233 — незаконна прыватная падпрямальніцкая дзейнасць. Калі палімер прыбыток не перавышае тысячу базавых велічынь, крмінальна адказнасць «не настане», — удакладніў дэпутат. А падкрэсліў, што ў цэлым панававаныя новаўвядзенымі дэкрыйміналізацыя больш як 60 саставаў адміністрацыйных правапарушэнняў у сферы эканамічных стасункаў. «Гэта выцякае з патрабаванняў кіраўніцтва дзяржавы, урада, дэкрэтаў, указаў, пастановаў, скіраваных на лібералізацыю эканамічных адносінаў». І самае галоўнае, каб жаданы эфект быў не толькі на паперы — каб эканоміка сапраўды развілася б свабодна, а ў грамадстве быў спакой.

Ала МАЧАЛАВА.

Глен ХЭНЛАН: «МЫ ВЯРНУЛІСЯ НА РАДЗІМУ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Трэнер прызнаўся, што чэмпіянат свету быў для яго цікавым і хваляючым, а некаторыя матчы ён узгадвае дагэтуль. «Поспех у каманды ёсць, і яе вынік усё вышэйшы і вышэйшы. Мы выдатна правалі час у Швейцарыі. Жылі ў вельмі камфортных умовах. Хакеісты мелі магчымасць сустракацца ў пераліках паміж падрыхтоўчай і выязджаюць кудысьці разам павячэраць. Атмасфера ў камандзе была выдатнай, і я адчуў, што развіццёвая вярчара не патрэбная, усё і так развіталіся з усмешкай. У нас выдатная хакеісты». Наконт выкамернага стаўлення некаторых расійскіх хакеістаў да матчу з беларусамі трэнер заўважыў наступнае: «Расійская каманда адчувае сябе больш чым упузненая. І гэта прывільна. Я хачу, каб гэта пацвердзіла і ў нашых гульцоў. Мы таксама ў кожным матчы павінны настроівацца на перамогу. І наша заданя з «Дынама» ў КХЛ — выйсці ў плей-оф». Глен Хэнлан падкрэсліў, што ў «Дынама» будзе гуляць лепшыя беларускія хакеісты, і падчас драфту галоўнай мэтай былі менавіта яны.

Цяпер гульцы «Дынама» прайшлі тэсціраванне, і трэнерскі штаб мае ўяўленне аб іх фізічных кандыцыях. Галоўны трэнер падкрэсліў, што вынікі тэсціравання важныя найперш для самых хакеістаў. «Гэта той адраўны пункт, з якога яны пачынаюць падрыхтоўку да сезона. Цяпер усё ў руках маладых хакеістаў — падсіца да сезона ў добрай форме. Магчыма, што не ўсё з іх здолеець прайсці перадсезонны збор менавіта па прычыне дрэннай фізічнай формы».

Паводле назіранняў журналістаў, канадскі спецыяліст апошнім часам робіць поспехі ў рускай мове, у прыватнасці, апошняю тэрміноўку зборнай ён праводзіць з хакеістамі без шпартгалкі і перакладчыка. «Я вельмі хачу бы размаўляць з гульцамі на іх мове», — сказаў ён. Наконт магчымых спарынгаў зборнай з хакеістымі клубамі, у прыватнасці з чэмпіёнам краіны-2009 «Юнайтэм» Глен Хэнлан растлумачыў наступнае: «Мы праводзілі спарынгі з клубамі, у прыватнасці з «Нафхімікам», але я разумею, што гэта памылка. У нас шмат гульцоў зборнай гуляе ў «Дынама», і калі яны прывязджаюць у зборную, ім патрэбна штосці іншае, чым тое, што яны бачылі на працягу 80 матчаў за сезон у КХЛ. Яны павінны прывязджаць у зборную, бачыць сцяг і разумець, што гуляюць за краіну, супраць існай зборнай. Гэта вельмі важны момант. Ёсць шмат добрых зборных, і ў будучыні мы будзем старацца гуляць таварыскі матчы толькі з імі».

Напрыканцы сустрэчы жонка настаяніка зборнай падзялілася сваімі ўражаннямі ад наведвання Беларусі: «Калі Глен першы раз прывязджаў у Беларусь, да яго так выдатна ставіліся, што калі ён даведваўся, што вяртаецца сюды зноў, гэта было як вяртанне на радзіму. Нашу сям'ю тут вельмі любяць і, упузненая, нам тут будзе вельмі камфортна. А што датычыцца нашага Дзжэксана, то яму ўсёды добра, калі побач тата і мама».

Алена АУЧЫНІКАВА.

між жыхароў». Новаўвядзеныя распаўсюдзіцца і на адлічэнні з роспільнаканскі суботнікы.

Сваствыка як бяздуннае свавольства

Паводле новаўвядзенай таксама ўводзіцца адміністрацыйная адказнасць за распаўсюджванне нацыскай сімволікі і атрыбутыкі. Таму калі гэтыя дзеянні не ўтвараюць саставу крмінальнага злачынства, спатрэбіцца ўмясненне дапаўненняў у Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях».

Разнаўвядзенне... фінансаў

Паводле змяненняў, крмінальна адказнасць за ўхіленне ад выплаты падаткаў і збору будзе наставіцца у тым выпадку, калі палімер прычыненнага ўроўню перавысіць тысячу базавых велічынь. У цяперашні час для гэтага «дастаткова» і 250 базавых велічынь. Павышана і планка, з якой парушэнне адзначаецца як збройное ў асабліва буйным памеры: 2,5 тысячы базавых велічынь замест дзесяці сёння тысяч базавых. «Гэта ж падходзіць і ў дачыненні да арт. 233 — незаконна прыватная падпрямальніцкая дзейнасць. Калі палімер прыбыток не перавышае тысячу базавых велічынь, крмінальна адказнасць «не настане», — удакладніў дэпутат. А падкрэсліў, што ў цэлым панававаныя новаўвядзенымі дэкрыйміналізацыя больш як 60 саставаў адміністрацыйных правапарушэнняў у сферы эканамічных стасункаў. «Гэта выцякае з патрабаванняў кіраўніцтва дзяржавы, урада, дэкрэтаў, указаў, пастановаў, скіраваных на лібералізацыю эканамічных адносінаў». І самае галоўнае, каб жаданы эфект быў не толькі на паперы — каб эканоміка сапраўды развілася б свабодна, а ў грамадстве быў спакой.

Ала МАЧАЛАВА.

Глен ХЭНЛАН: «МЫ ВЯРНУЛІСЯ НА РАДЗІМУ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Трэнер прызнаўся, што чэмпіянат свету быў для яго цікавым і хваляючым, а некаторыя матчы ён узгадвае дагэтуль. «Поспех у каманды ёсць, і яе вынік усё вышэйшы і вышэйшы. Мы выдатна правалі час у Швейцарыі. Жылі ў вельмі камфортных умовах. Хакеісты мелі магчымасць сустракацца ў пераліках паміж падрыхтоўчай і выязджаюць кудысьці разам павячэраць. Атмасфера ў камандзе была выдатнай, і я адчуў, што развіцёвая вярчара не патрэбная, усё і так развіталіся з усмешкай. У нас выдатная хакеісты». Наконт выкамернага стаўлення некаторых расійскіх хакеістаў да матчу з беларусамі трэнер заўважыў наступнае: «Расійская каманда адчувае сябе больш чым упузненая. І гэта прывільна. Я хачу, каб гэта пацвердзіла і ў нашых гульцоў. Мы таксама ў кожным матчы павінны настроівацца на перамогу. І наша заданя з «Дынама» ў КХЛ — выйсці ў плей-оф». Глен Хэнлан падкрэсліў, што ў «Дынама» будзе гуляць лепшыя беларускія хакеісты, і падчас драфту галоўнай мэтай былі менавіта яны.

Цяпер гульцы «Дынама» прайшлі тэсціраванне, і трэнерскі штаб мае ўяўленне аб іх фізічных кандыцыях. Галоўны трэнер падкрэсліў, што вынікі тэсціравання важныя найперш для самых хакеістаў. «Гэта той адраўны пункт, з якога яны пачынаюць падрыхтоўку да сезона. Цяпер усё ў руках маладых хакеістаў — падсіца да сезона ў добрай форме. Магчыма, што не ўсё з іх здолеець прайсці перадсезонны збор менавіта па прычыне дрэннай фізічнай формы».

Паводле назіранняў журналістаў, канадскі спецыяліст апошнім часам робіць поспехі ў рускай мове, у прыватнасці, апошняю тэрміноўку зборнай ён праводзіць з хакеістамі без шпартгалкі і перакладчыка. «Я вельмі хачу бы размаўляць з гульцамі на іх мове», — сказаў ён. Наконт магчымых спарынгаў зборнай з хакеістымі клуб

3 чэрвеня
2009 г.
№ 20 (172)

ПОШТА СТАРШЫНІ

РАЙВЫКАНКАМА

Акрамя асабістага прыёму двойчы ў месяц у райвыканкаме і штомесячнага прыёму ў сельвыканкаме, які вядзе старшыня раённага выканаўчага камітэта Віктар Банчук, а таксама правядзення такіх мерапрыемстваў, як Дзень сельвыканкама, у Рагачоўскім раёне сталі выкарыстоўваць новую форму: пошта старшыні райвыканкама.

— Пачалі з Доўскага сельсавета, — расказвае начальнік аддзела арганізацыйна-кадравай работы райвыканкама Ірына Шацкіна. — Адуля паступілі два пісьмовыя звароты, якія накіраваны адпаведна на службу для разгляду і прыняцця меры. Затым адказны на звароты грамадзян будучы друкавацца на старонках раённай газеты «Свабоднае слова» штомесця.

Такім чынам, жыхары сельсаветаў маюць магчымасць, не прыязджаючы ў райцэнтр, выказаць свае прашанні, заўвагі, скаргі ў пісьмовым выглядзе.

Міхась КАВАЛЕЎ.

ХОДАСЫ НАВУЧАЦЦА ПЛАВАЦЬ

1 чэрвеня ў Мясцёлаўскім раёне ўрачыста адкрыліся новы фізкультурна-аздараўленчы цэнтр. Цяпер у распрадзэнні жыхароў аграгарадка Ходасы — два басейны і вялікая спартыўная зала для гульнявых відаў спорту.

Будаваць басейн побач з Ходасаўскай школай пачалі яшчэ дзясятак гадоў таму, але з-за фінансавых праблем справа за тым часам спынілася. Два гады таму дзяржава вярнулася да праекта: будоўлю аднавілі і нарэшце завяршылі. Вучні і настаўнікі вельмі чакалі гэту падзею: у невялікай спартыўнай зале ў школьным будынку не хапала месца для ўсіх аматараў здаровага ладу жыцця, а рэчкі ці сажалкі для плавання ў вёсцы з'юзялі няма.

У школе 300 дзяцей, і ўсе яны з новага навучальнага года будуць вучыцца плаванню на ўроках фізічнай культуры. Да іх далучацца вучні ўсіх навакольных школ.

Філіял цэнтра фізкультурна-аздараўленчай працы «Алімп» у Ходасах мае намер закупіць спартыўны прыладзе: лыжы, канькі і ролкі. У цэнтры можна будзе гуляць і ў настольны тэніс. У басейн усё ахвотныя могуць трапіць па білетах: адно наведванне для дарослага каштуе 2800 рублёў, для дзяцей — на палову меней, а плаванне для самых маленькіх у жаніку аб'ядзца толькі ў 700 рублёў.

Ілона ІВАНОВА.

Са старшыні Сноўскага сельсавета (на тэрыторыі якога знаходзіцца знакаміты аднайменны агракамбінат) Галіна Карпей мы сустрэкаемса за некалькі гадзін да сесіі, на разгляд якой вынесена пытанне дапамогі асабістым падсобным гаспадаркам вясцоўцаў.

— Што, Галіна Іосіфаўна, назапасілі праблем з гэтымі гаспадаркамі? — пытаюся ў старшыню, пакуль яна, як запраўна кіроўца, вядзе свае «Жыгулі» па вуліцах Снова.

— Якраз з імі праблем менш за ўсё. Сенакосы ў нас выдзяляюцца, пашы выдзяляюцца, тое ж цяля без пытаньня бяруць на мясакамбінат. Ва ўсіх крамах райпа можна купіць які заўгодна камбіорм... Што ж датычыцца зямельных участкаў, дык людзі з задавальненнем пагаджаюцца на «вынас» іх у палі агульнага севазаварту і з гадоўнага аплываюць агракамбінату і працоўку глебы, і пасадку, і ўборку, і дастаўку.

Нават пры такіх спрыяльных умовах, канстатэ Галіна Карпей, вясцоўцы, асабліва маладыя, паступова адыходзяць ад вядзення гаспадаркі: адмаўляюцца браць участкі, не хочуць трымаць кароў.

— І я не бачу нічога дрэннага ў гэтай тэндэнцыі, — працягвае старшыня сельсавета. — Хоча і можа чалавек працоўцаў саці, трывае скаціну — калі ласка, мы створым яму для гэтага ўмовы. Не хоча — яго права.

Сноўскі сельсавет вылучаецца сярод аналагічных адміністрацыйных адзінак Насвіжскага раёна перш за ўсё ўзроўнем і ўмовамі жыцця. Зразумела, дзякуючы наяўнасці на яго тэрыторыі двух буйных сельскагаспадарчых прадпрыемстваў — агракамбіната «Сноў» і саўгаса «Друцкаўшчызна» і крухмальнага заводу. У іншых сельсаветах раёна ўзровень жыцця ніжэйшы — менавіта гэта акалічыцца, на думку Галіны Карпей, і падтуркуе вясцоўцаў да пераходзіць тэрыторыі трымаць кароў.

На прыватных падворках Сноўскага сельсавета засталася ўсяго 21 карова. У тым ліку ў самім Снове іх увогуле 5. І гэта на 2600 чалавек насельніч-

КАМПЕТЭНТА

Колькасць уласных падсобных гаспадарак, а адпаведна і аб'ёмы сельскагаспадарчай прадукцыі, якую вырошчваюць вясцоўцы, няўхільна скарачаецца. І такая тэндэнцыя прасочваецца па ўсёй краіне.

Галоўнай прычынай сітуацыі спецыялісты лічаць натуральнае змяншэнне сельскага насельніцтва. Акрамя таго, сваю ролю адыграла і паліпашчэнне якасці паслуг гандлю ў вёсцы (як дзяржаўнага, так і прыватнага). Напрыклад, адзіночым пажылым людзям сёння зручней набыць пакет малака ці смятаны ў краме, чым даглядаць карову. Тым не менш, адны СВК пакуль не ў стане сваімі сіламі, без удзелу насельніцтва, забяспечыць патрэбы перапрацоўчай галіны краіны ў сыравіне. Якія захады робяцца сёння для стымулявання развіцця ўласных падсобных гаспадарак, мы папрасілі расказаць начальніка аддзела па развіцці ўласных падсобных і сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак грамадзян і рабоце па закупках прадукцыі ў насельніцтва Камітэта па сельскай гаспадарцы і харчаванні Мінсельгаскамбіната Леаніда САЛАУЕВА.

— Нагадаю, што ў рэспубліцы чацвёрты год рэалізуецца праграма развіцця і падтрымкі асабістых падсобных гаспадарак, якая складаецца з чатырох буйных блокаў. Першы ўмоўна можна вызначыць як «вытворчы». Для кожнага рэгіёну ў праграме разлічаны эканамічна мэтазгодныя аб'ёмы вырабу насельніцтвам усіх відаў сельскагаспадарчай (збожжа, бульбы, гародніны, пладоў і ягад, яек, мёду, рэалізаваных жывёлы і ітшч.) ў жывой вазе), выкананне якіх дазваляе спыніць спад аб'ёмаў вытворчасці. З улікам гэтых паказчыкаў у раёнах распрацаваны свае адпаведныя праграмы. Мясцовыя распарадчыя і выканаўчыя органы прызваны аказваць усялякую дапамогу насельніцтву ў вядзенні ўласных падсобных гаспадарак.

Другі блок датычыцца закупкі сельскагаспадарчай у насельніцтва. Што датычыцца закупкі малака, яна праводзіцца цэнтралізавана — сельскагаспадарчымі арганізацыямі, сельскімі выканаўчымі камітэтамі ці (у асобных рэгіёнах) малакаперапрацоўчымі прадпрыемствамі. Маладзкія набываюць СВК, якія маюць комплексы і фермы па адкорме буйной рагатай жывёлы. З астатнімі відамі прадукцыі (у прыватнасці з бульбай) сітуацыя крыў больш складаная. Прычына вось у чым: насельніцтва вырошчвае бульбу самых розных гатункаў (па форме, часе вяспявання, па смаку), а нарыхтоўшчыкі (тое ж райпа) вельмі крытычна ставяцца да такога разнастайнасці. Райпа хоча, каб усё набывалі іх бульба была аднолькавай па колеры, выгля-

ПЫТАННІ І АДКАЗЫ

У сумленнага малаказдатычка няма нагоды для хваляванняў

Удзельная вага сельскагаспадарчых, якія вырабляюцца на ўласных падсобных гаспадарках Міншчыны, па выніках 2008 года склала 31,1 працэнта. Гэта сур'ёзная лічба, аднак усяго некалькі гадоў таму яна была яшчэ большай.

дзе, смаку, бо яе тады лягчэй прадаць.

З улікам таго, што ў краіне існуюць сельскагаспадарчыя арганізацыі і фермерскія гаспадаркі, якія спецыялізуюцца на бульбе і прадстаўляюць вялікі партыі адволькавага гатунку ды яшчэ вышэйшай якасці, харчовай бульба, якую вырасталі людзі на ўласных падворках, не заўсёды запатрабавана ў нарыхтоўшчыкаў, і яе нарыхтоўка аб'юдзіцца не танна.

Апроч інашага, спажываюцца і іншыя сельскагаспадарчыя прадукцыі, якія маюць высокую якасць і спецыялізаваны характар. У 2007 годзе Мінскай вобласці з рэспубліканцкага бюджэту было выдаткавана 1,280 млрд рублёў на набыццё тэхнікі камунальных унітарных прадпрыемстваў, створаных спецыяльна для таго, каб аказваць насельніцтву вышэйгаданыя паслугі. У асобных рэгіёнах КУПы працуюць больш паспяхова, дзесці — менш. Усё залежыць ад рэгіёна, ад колькасці насельніцтва, ад аддаленасці населеных пунктаў і г.д.

— Вы сказалі, што ў праграме для кожнага рэгіёна разлічаны эканамічна мэтазгодныя аб'ёмы вырабу вясцоўцамі ўсіх відаў сельскагаспадарчых прадукцыі. Аднак трымаць уласную гаспадарку ці не — чалавек вырашае сам. Ён сам вызначае і магчымыя аб'ёмы ўраджаю ці прыплоду...

— Безумоўна. Аднак можна заахвоціць людзей пашырць сваю гаспадарку. Зрабіць гэта эканамічна невыгодна. На гэта якарз і скіраваны дзяржаўныя датацыі да закупачных цэнаў на сельскагаспадарчыя прадукцыю: на малака (75 рублёў

Добры дзень, дарагая рэдакцыя! Звяртаюцца да вас жыхары Іванаўскага раёна Брэсцкай вобласці. Мы таксама вырашылі напісаць пра набалелае для вясцоўцаў пытанне: аб зніжэнні цаны на малака. Колькі памятаюць сябе жыхары вёскі, базіснага тлустасця малака заўжды была 3,4 %. На якой жа падставе гэтая планка паднятая да 3,6 %? Наша малака стала таннейшым, а ў крамах — тая ж самая цана. Куды ж ідуць грошы за працэнты, якія «набеглі» за тлустасцяў?

Працуем мы круглы год на сваім падворку, не заўсёды нашы затраты акупляюцца. Што бачыць вясцовец у сваёй вёсцы? Лядовы палац, тэатр, фітнэс-клубы, парк з атракцыёнамі? І дзе мы можам зарабіць лішні рубель? Атрымліваецца, нас не зацікаўляюць у нашай нялёгкай працы, а адбываюць усяякае жаданне трымаць карову, павялічваюць статак.

Усёды ўсё даражэе... Чаму ж наша нялёгка праца такія танная, чаму нас не хочуць падтрымаць?

Жыхары Іванаўскага раёна Брэсцкай вобласці (усяго 22 подпісы).

мендавалася малако ў насельніцтва набываць па старой цане. Аднак што такое рэкамендацыя? Хачу — бяру да ўвагі, хачу — не. Вось і атрымалася, што асобныя перапрацоўчыя прадпрыемствы — з улікам сваёй складанай фінансавай сітуацыі — зрабілі так, як ім было больш выгадна, і першую палову сакавіка закупілі малака па зніжанай цане. Гэта выклікала шмат скаргаў з боку вясковых жыхароў, і было вырашана малако ад насельніцтва закупляць па цэнах, рэкамендаваных Мінсельгасарчам — 650 рублёў за кілаграм.

— Аднак з першага красавіка павысілася і базіснага тлустасцяў — з 3,4 да 3,6 працэнта. З чым звязана падобнае змяненне?

— Як падкрэслілі на нядаўнім пасяджэнні Саўміна міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Сямён Шапіра, ва ўсім свеце сёння усталявана менавіта такая базісна тлустасцяў, і мы проста прыводзім якасць нашай харчовай прадукцыі да агульнаеўрапейскіх стандартаў. Натуральна, насельніцтва ўспрымае гэтае новаўвядзенне без энтузіязму. Многія згубілі частку сваёй вырочкі. Аднак я хачу падкрэсліць: сумленна малаказдатычкаў няма чаго хвалявацца. Сапраўды, падчас пераходнага перыяду з аднаго віду кармоў на іншы (калі карову пачынаюць адпуская на выган), тлустасцяў малака крышачку падае. Але па завяршэнні адаптацыі да пашы тлустасцяў нармалізуецца. У асноўным тлустасцяў малака, якое здаюць нашы людзі, — 3,5 і вышэйшая. Гэта значыць, што большасць здатчыкаў, які і раней, будучы атрымліваць літр за літр (фізічная вага будзе адпавядаць заліковай). Паўтарыць, тым, хто сумленна здае малака, бяцца няма чаго. Акрамя таго, летам павялічваюцца самі аб'ёмы малака.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ПАЛЯШУК НІДЗЕ НЕ ПРАПАДЗЕ

Тым больш — у вёсцы

Хойніцкі раён — адзін з найбольш пацярпелых ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Пасля трагічнага здарэння адсюль было эвакуавана больш чым 20 тысяч жыхароў. Адпаведна колькасць насельніцтва за дваццаць з лішка гадоў скарацілася практычна ўдвая.

На тэрыторыі Хойніцкага раёна зніклі 49 населеных пунктаў — расфарміраваны 6 сельскіх Саветаў. Ліквідаваны шораг аб'ектаў сацыяльнай і вытворчай сферы: 7 сельгаспрадпрыемстваў, 5 будаўнічых арганізацый, 78 гандлёвых і 40 прадпрыемстваў бытавога абслугоўвання, 20 медыцынскіх і культурна-асветных, а таксама 10 навучальных устаноў. Такім чынам, сітуацыя, у якой апынуўся пасля 1986 года гэты рэгіён, была вельмі складанай. Але не безвыходнай — гэта, прынамсі, пацвярджае дзень сённяшні. Зразумела, раён датацыі і дзяржаўнага падтрымка даволі вялікая. Аднак гэтыя ніколькі не азначае, што мясцовыя ўлады сядзяць склаўшы рукі ў чаканні дапамогі.

— Па выніках першага квартала мы выканалі амаль што ўсе праграмы паказчыкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця, — адзначае старшыня Хойніцкага райвыканкама Аляксандр Бічан. — Праўда, за выключэннем грашовага аб'ёму экспарту: прадпрыемствы прадалі прадукцыю за мяжу больш, чым за такі ж час летас, аднак вырочкі атрымалі менш. З-за крызісу цэны па шэрагу пазіцый зменшыліся амаль напалову, а то і больш. Аднак выйсеце заўсёды знайсці можна — праз кааператывы, пашырэнне асартыменту, актыўную маркетынговую палітыку.

Мясцовыя рамонтныя заводы супрацоўнічаю са сталічнымі прадпрыемствам «Амкадор» па выпуску наявога абсталявання для дарожнай тэхнікі. У раёне працуюць вядомыя не толькі на Гомельшчыне перапрацоўчыя прадпрыемствы. Нават ва ўмовах даволі абмежаванай (з-за павышанай радыяцыі) сыравіннай базы яны здолелі наладзіць беспечную вытворчасць. Высокую якасць харчовай прадукцыі з Хойніцкай ачаіні не толькі беларусы, але і замежныя спажываўцы — даволі паспяхова нарошчваюцца пастаўкі на экспарт.

У раёне адкрыты некалькі прыватных прадпрыемстваў, зарэгістравана 6 фермерскіх гаспадарак. Развіваюцца сувязі з шэрагам замежных партнёраў, прычым такія кантакты не абмяжоўваюцца толькі арганізацыяй адпачынку дзяцей. Цікавыя сумесныя праекты намачаюцца ў развіцці жыллёва-камунальнай гаспадаркі, медыцыне, экалагічнай адукацыі.

Сталіца вясельяў

Поспехі ў вытворчай сферы даюць магчымасць для належнага развіцця сацыяльнай інфраструктуры. Як запэўніў Аляксандр Бічан, сёлета будзе поўнасна завершана газыфікацыя Хойніцкай. Падчас падключэння да «блкітнага паліва» людзі бясплатна атрымліваюць газавую калонку, пліту і ацяпляльны кацёл. Ад такой даволі прывабнай прапановы пакуль яшчэ ніхто не адмаўляўся. У райцэнтры апошнім часам актывізаваўся жыллёвае будаўніцтва. Летас у складзе жыллёва-будаўнічага кааператыва быў уведзены ў эксплуатацыю шматкватэрны дом. Сёлета фарміруюцца яшчэ адзін ЖКБ. Выдзяляюцца і зямельныя участкі пад будаўніцтва індывідуальных жылых дамоў.

Але дэмарграфічная сітуацыя па-ранейшаму застаецца досыць складанай. Тым не менш, намецілася тэндэнцыя да паступовага павелічвання нарадзальнасці і змяншэння смертнасці. За першыя тры месяцы гэтага года зарэгістравана 18 шлюбав. А ёсць у раёне сапраўднае «сталіца вясельяў» — гэта Алексіцкі сельсавет.

— Чаму так атрымалася цяжка скажаць, але, напэўна ж, прыцягваюць нашы мясціны моладзь, — разважае старшыня Алексіцкага сельсавета Алена Раманава. — У 10 вёсках, якія размешчаны на тэрыторыі сельсавета, больш чым 14 тысяч жыхароў. З іх каля трэці — пенсіянеры, а астатнія людзі ў працэдольным узорце, дзеці, падлеткі. Апошнім часам узрасла нарадзальнасць. Вясцоўцы не апасаюцца ствараць сем'і, нараджаюць дзяцей — значыць у іх ёсць упэўненасць у заўтрашнім дні.

Цэнтральная вёска сельсавета — Гліншчына. Два гады таму гэты населены пункт атрымаў статус аграгарадка. Значныя фінансавыя ўкладанні былі не дарэмнай — гэта адразу відаць, як толькі сюды прыежджаеш. Дагледжаныя сядзібы, добрыя дарогі, грамадскія будынікі... Не ўтрымаўся, каб не спыніцца каля дзіцячага садка з радаснай назвай «Вясёлка». Гэта сапраўды вясёлка — прыгожы будынак з прывабным дэкорам. Напэўна, дзятва тут вельмі падабаецца. Цяпер дзіцячы садок у Гліншчына наведваюць усяго 23 малыя. Але гэта часовае з'ява — выхаванцы стану больш. У гэтым пераканана дырэктар Гліншчынскага дзяржаўнага вучэбна-педагагічнага комплексу «дзіцячы садок-школа» Галіна Васноўіч. Цяпер у тутэйшай школе вучацца 117 вучняў — пагадзіцца, зусім нядрэнна для глыбінкі, якая адносіцца да тэрыторыі з правам на адсяленне.

У навучальнай установе працуюць шмат гурткоў, абсталяваныя — самае сучаснае.

Калі б пабачыў Мелех...

«Вёска Гліншчына прыляпілася двама радамі хат на самым беразе нешырокай, але доўгай паласы трывалай зямлі, што цягнуцца між бяскрайніх балот ад Хойніцка да Юравічэў, вялікай вёскі каля Прыпяці... Я помню за вёскай цудоўныя гаі і дубовыя бор удалечыні». Так пісаў некалі пра гэтыя мясціны Іван Мелех, які тут нарадзіўся. У Гліншчыну класіфікацыя вясцоўцаў памяць пра знакамітага землеўла. Непадалёк ад школы і дзіцячага садка — музей Івана Мележа. Абстаноўка ў гэтай хаце максімальна набліжана да той, у якой ствараліся выдатныя творы, якія даўно сталі класікай беларускай літаратуры. Дзятва з захапленнем расказвае пра пісьменніка ўсім наведвальнікам музея. А трыста ў Гліншчыне з цягам часу прыежджае ўсё больш.

Як заўважае Алена Раманава, гасціям заўжды рады і ніхто тут дакладна не засумуе. Пасля агляду каларытнай музейнай экспазіцыі можна звайтаць у Дом культуры, паслухаць аўтэнтычныя спевы палешукоў, а калі пашанцуе, то нават узяць удзел у адным з народных абрадаў. Летас у Гліншчыне ладзілі свята вёскі. Старшыня сельсавета Савета з цёплай усмешкай узгадвае, якое гэта было цудоўнае мерапрыемства. На вуліцах сабраліся старыя і маладыя, выходзілі сем'і, спявалі, вівшалі адно аднаго. Карцей кажуць, усё было як у ранейшыя часы, калі беды і радасці людзі перажывалі ўсёй талкаю.

Моладзь нездарма застаецца ў родных мясцінах. У Гліншчыне, акрамя навучальных і медыцынскіх устаноў, працуюць гандлёвыя цэнтры, лазнева-прачны комплекс, а таксама выдатная кавярня, дзе ёсць спартыўная зала і караоке. У школе да позняга часу адкрыта спартыўная зала, якую пры жаданні можа наведваць кожны з месціч. Мясцовыя гаспадары — даволі паспяховае сельскагаспадарства, сярэдняя зарплата складае тут каля 700 тысяч рублёў. Для глыбінкі гэта прыстойны ўзровень.

— У нас ёсць прыватнае прадпрыемства па перапрацоўцы драўніны, лясніцтва, — кажа Алена Раманава. — Работу знайсці можна без праблем. Той, хто хоча зарабіць, нават у двух месцах працуе. Людзі актыўна развіваюць уласныя падворкі. Вясцоўцы трымаюць 228 кароў, 168 прысядзібных гаспадарак апрацоўваюць каля гатара зямлі і больш. Асобныя месціч трымаюць сапраўдныя міні-фермы — да 15 сівняў. Паляшук у вёсцы ніколі не прападзе, мы жывём ад зямлі. Так было спрадвечу, так застаецца і цяпер.

Шчыра, напэўна, варта адзначыць, што Алексіцкі сельсавет — сапраўды флагман добраўпарадкавання. Нездарма я ўжо ўзгадваў пра дагледжанае падворкі, чысціню вуліц і гасціннасць тутэйшых гаспадароў. Гэта адзначаюць і спецыялісты, якія больш уважліва ацэньваюць парадак на зямлі па шэрагу крытэрыяў. У выніку летас занялі першае месца ў абласным конкурсе па добраўпарадкаванні, а сёлета сталі лепшымі ў сваёй групе ў рэспубліцы. Разам з ганаровымі граматамі атрымалі грашовыя прымкі, якія мрукуюць выкарыстаць для далейшага добраўпарадкавання. Зрабіць хацелася б многае, у тым ліку не толькі ў вялікіх вёсках, але і ў маленькіх — там жа таксама людзі жывуць. Так што глыбінка пераўтвараецца літаральна на вачах. «Эх, пабачыў бы ўсё Мелех...», — казаў мне адзін з тутэйшых жыхароў. І сапраўды — не сорамна гасцей запрашаць.

Мікалай ЛІТВІНАУ, фота аўтара.

Хойніцкі раён.

«Сыр у масле», або Рэцэпт стасункаў па-сноўску

тва. Трывожная тэндэнцыя? Зусім не, лічыць старшыня сельсавета Савета, цалкам нармальна. Пражывае ў Снове ў асноўным працэдольнае насельніцтва, моладзь занятая на складанай сучаснай вытворчасці. А вытворчасць не спыніш, каб «выравацца» дадому і падаць карову.

— Магчыма, гэта і да лепшага, — дзеліцца сваімі меркаваннямі Галіна Іосіфаўна. — Чалавек, заняты на працы ў агракамбінате, не можа, як работ, суткамі «ўколвацца». Тым больш, што мае цудоўную магчымасць купляць кожны дзень свежую прадукцыю ў сноўскай «фірменнай» краме, ці нават заказваць яе — у кожную вёску па графіку рэгулярна ходзіць спецыяльны «вагончык», развозіць нашу прадукцыю. Зарабляюць людзі нядрэнна, у сярэднім на 700—800 тысяч. Летам, у перыяд уборачнай — яшчэ больш. Таму вострай патрэбы заводзіць карову дзеля дадатковага прыбытку няма...
На працу ў агракамбінат хочуць ўладкавацца многія. Менавіта ўладкавацца — бо прымаюць далёка не ўсіх. Перавага аддаецца мясцоваму насельніцтву (зыходзячы з той прастай ісіцыны, што «свайго» ўсё ведаюць, таму ён будзе старацца працаваць сумленна) і маладымі спецыялістам. Галіна Іосіфаўна не памятае выпадкаў, каб маладыя людзі, якія атрымалі адукацыю па накіраваным мясцовым гаспадаркам, не вярнуліся ў родныя вёскі. Ды і як не вярнуцца? Акрамя 5 катэджав, якія агракамбінат штогод узводзіць згодна з адпаведнай прэзідэнцкай праграмай, ён будзе і сваё жыллё. Або купляе гатовыя кватэры, робіць там, калі неабходна, рамонт і выдзяляе работнікам, якія маюць патрэбу ў паліпашчэнні жыллё-

вых умоў. Калі маладая сям'я станоўча зражэкамендавала сябе на працы, ужо праз год пасля вяселья яна рэальна можа атрымаць ад агракамбіната катэдж пад жыллё. Не падабаецца катэдж — можна самім пашукаць дом у вёсцы, які прадаецца. Сельгаспрадпрыемства купіць яго, адрамантуе і выдзеліць маладым. Дарэчы, дзякуючы такому рацыянальнаму падыходу мела незайздорную рэпутацыю, бо жылі там спрэс мясцовыя п'яніцы.

Пасля таго, як у суседніх Сычах мадэрнізавалі ферму, там спатрэбіліся рабочыя рукі. І Слабада ажыла. Тут аднавілі вулічнае асвятленне, часткова адрамантавалі дарогі, прывялі ў парадак клуб і бібліятэку. Адрылі нават свой медыцынскі пакой, каб людзі не ехаць у суседнюю вёску (хоць з транспартнымі зносінамі праблем у сельсаветае, кажучы, няма). Але галоўнае — агракамбінат пабудоваў і адрамантаваў больш за 15 кватэр і аддаў іх сваім работнікам.

Каб заняць моладзь у вольны час, у той жа Слабадзе пераабсталявалі спартыўную залу, закупілі сучасныя трэнажоры, заправілі на працу маладых спецыялістаў для заняткаў з дзецьмі... І цяпер туды не толькі маладыя ездзяць займацца спортам з усіх суседніх вёскаў, уключаючы і «сталіцу» сельсавета — вёску Сноў.

Хоць вёскай Сноў можна назваць ужо з нацяжыкам. З 2006 года гэта адфіцыйны аграгарадок. А на мой погляд, вонкава Сноў і ўвогуле нагадвае невялікі райцэнтр.

— «Здаць», «адкрыць», «увесці» аграгарадок — гэта яшчэ палова справы. Іншая рэч — увесць час удасканалваць зброенае, паліпашчэ якасць «міні-мальных» стандартаў і падтрымліваць парадак, — лічыць Галіна Карпей.

Пасля выхаду Указа Прэзідэнта № 21 (дакумента, у адпаведнасці з якім органы мясцовай улады павінны паступова адсыць ад неўласных і іншых функцый) і г.д. Спецарганізацыі прымаюць такі «пасаж» без энтузіязму. Асабліва моцны «удар» прышоўся на службу ЖКГ — камунальнікі відавочна былі не гатовыя прыняць усё і адразу. Але паабяцалі паэтапна «забраць» у сельскіх Саветаў водарэправоды, унутрыясковыя вуліцы, міні-палігоны і калодзежы. А ў сувязі з тым, што з мінулага года сельсаветам забаронена закупляць тэхніку для наведзенай парадку на тэрыторыі, да ЖКГ з цягам часу павінен перайсці і гэты ўчастак працы. Калі канкрэтна гэта адбудзецца — не ведае ніхто. Напрыклад, на тэрыторыі Снова знаходзіцца ўчастак раённай ЖКГ (які і належыць аграгарадку). Аднак у мясцовых камунальнікаў, якім на працягу перададзены, напрыклад, трыяжнікі-палігоны, пакуль што няма адпаведнай тэхнікі для іх утрымання. А гэта азначае, што фактычна абслугоўваннем палігонаў займаецца сельскі Савет. Якім чынам?

— Як і раней — звяртаемся да сельгаспрадпрыемства, просім тэхніку, знаходзім людзей... Участак Нясвіжскай ЖКГ займаецца пераваж-

на абслугоўваннем жыллёвага фонду. А нам хацелася б, каб у іх шт

ВАШ ДЭПУТАТ У ПАЛАЦЕ ПРАДСТАЎНІКОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ЧАЦВЁРТАГА СКЛІКАННЯ

МІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Бярэзінская выбарчая акруга № 61

ПЯТРОВІЧ Уладзімір Вікенцевіч
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па прамысловасці, палітна-энергетычным комплексе, транспарце, сувязі і прадпрыемлівасці.

Нарадзіўся 20 студзеня 1952 года ў вёсцы Калоднікі Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці. Закончыў Беларускі політэхнічны інстытут. Працаваў прапрабам ДЭУ-135 Мінскага абласнога вытворчага ўпраўлення будаўніцтва і эксплуатацыі аўтамабільных дарог у горадзе Стоўбцы, галоўным інжынерам, начальнікам філіяла камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «Мінскаблдэбуд» — ДРБУ-121 у горадзе Чэрвені.

Барысаўская гарадская выбарчая акруга № 62

ГУМІНСКІ Віктар Александравіч
Старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па нацыянальнай бяспецы.

Нарадзіўся 3 жніўня 1955 года ў вёсцы Сьвадзібічы Бярозаўскага раёна Брэсцкай вобласці. Закончыў Новасібірскае вышэйшае ваенна-палітычнае агульнавайсковое вучылішча, Ваенна-палітычную акадэмію імя К. Готвальда (ЧССР), Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

Праходзіў ваенную службу ў якасці намесніка камандзіра роты, батальёна, палка, намесніка начальніка палітдэзла танкавай дывізіі, намесніка камандзіра танкавай дывізіі, начальніка аддзела 7-й танкавай арміі, начальніка аддзела 65-га армейскага корпусу, намесніка камандзіра па выхавальнай рабоце 65-га армейскага корпусу Рэспублікі Беларусь.

Выбіраўся дэпутатам Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь другога склікання, трэцяга склікання — намеснікам старшыні Пастаяннай камісіі па нацыянальнай бяспецы. Узнагароджаны ордэнам Пашаны, медалямі «За бездакорную службу» I, II, III ступені, чатырнаццаці іншымі медалямі, Ганаровай граматай Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Барысаўская сельская выбарчая акруга № 63

ГУР'ЯНАЎ Васіль Паўлавіч
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па аграрных пытаннях.

Нарадзіўся 26 снежня 1955 года ў гарадскім пасёлку Івянец Валожынскага раёна Мінскай вобласці. Закончыў Адэскі тэхналагічны інстытут харчовай прамысловасці. Працаваў начальнікам вытворча-тэхнічнага аддзела, намеснікам дырэктара Барысаўскага камбіната хлебапрадуктаў. Быў дырэктарам Барысаўскага трыстава і рэстаранаў, дырэктарам вытворча-камерцыйнага прадпрыемства грамадскага харчавання «Барысаў», намеснікам дырэктара ўнітарнага прадпрыемства «Барысаўскі камбінат хлебапрадуктаў». Займаў пасады дырэктара адкрытага акцыянернага таварыства «Лощніцкі камбіформавы завод», генеральнага дырэктара рэспубліканскага вытворчага ўнітарнага прадпрыемства «Барысаўхлебпрам».

Вілейская выбарчая акруга № 64

СПІЛЬНІЧЭНКА Ігар Азоровіч
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па ахове здароўя, фізічнай культуры, справах сям'і і моладзі.

Нарадзіўся 8 кастрычніка 1962 года ў горадзе Слуцку Мінскай вобласці. Закончыў Мінскі дзяржаўны медыцынскі інстытут. Працаваў урачом анестэзіёлагам-рэаніматологам, намеснікам галоўнага ўрача па медыцынскім абслугоўванні насельніцтва Слуцкага тэрытарыяльнага медыцынскага аб'яднання. Займаў пасаду галоўнага ўрача ўстановы аховы здароўя «Вілейская цэнтральная раённая бальніца».

Дзяржынская выбарчая акруга № 65

КОТ Алег Іванавіч
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па нацыянальнай бяспецы.

Нарадзіўся 18 красавіка 1966 года ў вёсцы Макаўчыцы Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці. Закончыў Ленінградскае вышэйшае зенітна-ракетнае каманднае вучылішча. Праходзіў ваенную службу ў якасці

начальніка зенітнага ракетнага разліку — намесніка камандзіра батарэй Прыкарпацкай ваеннай акругі. Быў памочнікам начальніка 3-га аддзялення Стаўбцоўскага раённага ваеннага камісарыята. Працаваў старшым памочнікам начальніка 1-га аддзялення Дзяржынскага аб'яднанага гарадскога ваеннага камісарыята, намеснікам ваеннага камісара — начальнікам мабілізацыйнага аддзялення, ваенным камісарам Дзяржынскага раённага ваеннага камісарыята. Узнагароджаны медалём «За бездакорную службу» III ступені, васьмо юбілейнымі медалямі.

Жодзінская выбарчая акруга № 66

ЛЮЦІКАЎ Васіль Уладзіміравіч
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па ахове здароўя, фізічнай культуры, справах сям'і і моладзі.

Нарадзіўся 22 чэрвеня 1957 года ў горадзе Слуцку Мінскай вобласці. Закончыў Мінскі дзяржаўны медыцынскі інстытут. Працаваў урачом-хірургам Жодзінскай гарадской бальніцы, намеснікам галоўнага ўрача па поліклінічнай рабоце Жодзінскага гарадскога тэрытарыяльнага медыцынскага аб'яднання. Быў галоўным урачом санаторыя-прафілакторыя «Дудзінка». Займаў пасаду намесніка начальніка па лярэбна-прафілактычнай рабоце — галоўнага ўрача ўпраўлення спартыўна-аздаравальнай і лярэбна-прафілактычнай работы рэспубліканскага ўнітарнага вытворчага прадпрыемства «Беларускі аўтамабільны завод».

Лагойская выбарчая акруга № 67

ДЗЯМІДЧЫК Геннадз Іосіфавіч
Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па бюджэце, фінансах і падатковай палітыцы.

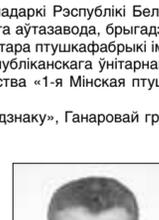

Нарадзіўся 28 чэрвеня 1950 года ў гарадскім пасёлку Плешчаніцы Лагойскага раёна Мінскай вобласці. Закончыў Беларускую сельскагаспадарчую акадэмію. Заслужаны работнік сельскай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь. Працаваў слесарам-рамонтнікам Мінскага аўтазавода, брыгадзірам, галоўным заатэхнікам, намеснікам дырэктара птушкафабрыкі імя Н.К. Крупскай, генеральным дырэктарам рэспубліканскага ўнітарнага сельскагаспадарчага вытворчага прадпрыемства «1-я Мінская птушкафабрыка».

Узнагароджаны медалём «За працоўную адзнаку», Ганаровай граматай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Любанская выбарчая акруга № 68

УСІК Васілій Пятровіч
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па бюджэце, фінансах і падатковай палітыцы.

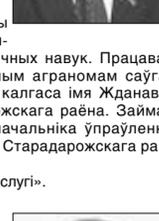

Нарадзіўся 19 ліпеня 1955 года ў вёсцы Прусы Старадарожскага раёна Мінскай вобласці. Закончыў Гродзенскі сельскагаспадарчы інстытут, Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. Кандыдат эканамічных навук. Працаваў брыгадзірам трактарнай брыгады, галоўным аграномам саўгаса «Чырвоны сцяг», намеснікам старшыні калгаса імя Жданава, старшынёй калгаса «Залужжа» Старадарожскага раёна. Займаў пасады першага намесніка старшыні — начальніка ўпраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання, старшыні Старадарожскага райвыканкама.

Узнагароджаны медалём «За працоўныя заслугі».

Мінская сельская выбарчая акруга № 69

ЛЯВІЦКАЯ Ганна Віктараўна
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах і сувязях з СНД.

Нарадзілася 22 сакавіка 1961 года ў вёсцы Дукора Пухавіцкага раёна Мінскай вобласці. Закончыла Мінскі дзяржаўны медыцынскі інстытут, Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. Працавала ўрачом-стаматологам, галоўным урачом Міханавіцкай амбулаторыі Мінскага раёна. Займала пасады намесніка галоўнага ўрача па арганізацыйна-метадычнай рабоце Мінскага раённага тэрытарыяльнага медыцынскага аб'яднання, галоўнага ўрача ўстановы аховы здароўя «Мінская цэнтральная раённая бальніца».

Узнагароджана знакам «Выдатнік аховы здароўя».

Маладзечанская гарадская выбарчая акруга № 70

ЖГУН Мікалай Анатольевіч
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічным прэгрэсе.

Нарадзіўся 2 лістапада 1956 года ў вёсцы Вуглы Капыльскага раёна Мінскай вобласці. Закончыў Беларускі політэхнічны інстытут, Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт. Працаваў слесарам-рамонтнікам Мінскага выбарабудуўнічага завода імя У.І. Леніна. Быў выкладчыкам агульнатэхнічных дысцыплін, загадчыкам механіка-тэхналагічнага аддзялення, намеснікам дырэктара па вучэбнай рабоце, дырэктарам установы адукацыі «Маладзечанскі дзяржаўны політэхнічны каледж».

Маладзечанская сельская выбарчая акруга № 71

СІНЯКОЎ Уладзімір Яўцехавіч
Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па праблемах чарнобыльскага катастрофы, экалогіі і прыродакарыстання.

Нарадзіўся 20 лютага 1947 года ў гарадскім пасёлку Стрэшын Жлобінскага раёна Гомельскай вобласці. Закончыў Віцебскі ветэрынарны інстытут, Мінскую вышэйшую партыйную школу. Працаваў загадчыкам фермы, галоўным заатэхнікам калгаса «1 Мая» Жлобінскага раёна, у савецкіх і партыйных органах Жлобінскага раёна, Гомельскім абкаме КПБ, Цэнтральным Камітэце КПБ, першым сакратаром Палцакага райкама КПБ. Займаў пасады памочніка Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — галоўнага інспектара па Мінскай вобласці, начальніка галоўнага ўпраўлення кадровай палітыкі Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Узнагароджаны медалём «За працоўныя заслугі», дзвюма юбілейнымі медалямі, Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР.

Нясвіжская выбарчая акруга № 72

НОВІК Алена Аляксандраўна
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічным прэгрэсе.

Нарадзілася 10 красавіка 1962 года ў вёсцы Алёхнавічы Дзятлаўскага раёна Гродзенскай вобласці. Закончыла Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. Працавала выхавальнікам, настаўнікам падрыхтоўчага класа Шчэпціцкай сярэдняй школы, настаўнікам гісторыі, намеснікам дырэктара па выхавальнай рабоце, дырэктарам установы адукацыі «Тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва» Клецкага раёна.

Узнагароджана медалём «За працоўныя заслугі», Ганаровай граматай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Пухавіцкая выбарчая акруга № 73

ДЗІКАВІЦКАЯ Алена Міхайлаўна
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па працы, сацыяльнай абароне, справах ветэранаў і інвалідаў.

Нарадзілася 3 снежня 1960 года ў горадзе Оршы Віцебскай вобласці. Закончыла Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт. Працавала статыстыкам Барысаўскага гарадскога камітэта ЛКСМБ, выхавальнікам дзіцячага садка № 30 горада Барысава, выхавальнікам-псіхолагам дзіцячага садка № 9 у горадзе Тэрме Рэспублікі Узбекістан. Была псіхолагам, дырэктарам моладзевыя цэнтры, дырэктарам цэнтры сям'і і дзіцяй у горадзе Мар'іна Горка. Займала пасаду дырэктара дзяржаўнай установы «Тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва» Пухавіцкага раёна.

Мае Падзяку Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Узнагароджана Ганаровай граматай Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Слуцкая выбарчая акруга № 74

КЛЯШЧУК Інса Анатольеўна
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па законодаўстве і судова-прававых пытаннях.

Нарадзілася 28 жніўня 1978 года ў вёсцы Гольчыцы Слуцкага раёна Мінскай вобласці. Закончыла Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт, Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. Працавала настаўнікам матэматыкі і інфарматыкі

ў Вясейскай і Бокшыцкай сярэдніх школах Слуцкага раёна, першым сакратаром Слуцкага раённага камітэта грамадскага аб'яднання «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі», першым сакратаром Слуцкага гарадскога камітэта грамадскага аб'яднання «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Салігорская гарадская выбарчая акруга № 75

БАБЛЕНСКІ Яўгеній Вячаслававіч
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па прамысловасці, палітна-энергетычным комплексе, транспарце, сувязі і прадпрыемлівасці.

Нарадзіўся 30 сакавіка 1973 года ў горадзе Салігорску Мінскай вобласці. Закончыў Беларускую дзяржаўную політэхнічную акадэмію, Маскоўскі дзяржаўны адкрыты ўніверсітэт. Працаваў электраслесарам па рамоне абсталявання, майстрам змены, намеснікам начальніка ўчастка пад'ёму № 2 чацвёртага рудаўпраўлення рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Вытворчае аб'яднанне «Беларускалій».

Узнагароджана юбілейным медалём «60 гадоў вызвалення Рэспублікі Беларусь ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў».

Салігорская сельская выбарчая акруга № 76

ЛАЎРУКЕВІЧ Ганна Мікалаеўна
Старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па працы, сацыяльнай абароне, справах ветэранаў і інвалідаў.

Нарадзілася 23 верасня 1953 года ў вёсцы Арэгулашчына Капыльскага раёна Мінскай вобласці. Закончыла Валагодскі малочны інстытут, Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт, Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. Працавала аперыўнай медсястрой Беларускай рэспубліканскай станцыі пералівання крыві, медсястрой палаты нованароджаных Дзятлаўскай цэнтральнай раёнай бальніцы, начальнікам цэха, галоўным тэхнолагам, галоўным інжынерам Слуцкага сыраборнага камбіната. Была дырэктарам Салігорскага гарадскога малочнага завода, генеральным дырэктарам Мінскага дзяржаўнага вытворчага аб'яднання «Мяс-малако». Займала пасады старшыні Салігорскага гарвыканкама, генеральнага дырэктара Беларускага дзяржаўнага аб'яднання арганізацый бытавога абслугоўвання насельніцтва.

Узнагароджана медалём «За працоўныя заслугі», Ганаровай граматай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, ордэнам Рускай праваслаўнай царквы Святой роўнаапостальнай Вялікай княгіні Волгіі III ступені.

Стаўбцоўская выбарчая акруга № 77

БАГАТКА Іван Мікалаевіч
Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па праблемах чарнобыльскага катастрофы, экалогіі і прыродакарыстання.

Нарадзіўся 9 кастрычніка 1950 года ў вёсцы Цвірка Стаўбцоўскага раёна Мінскай вобласці. Закончыў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. Працаваў супрацоўнікам, рэдактарам стаўбцоўскай раёнай газеты «Прамень», загадчыкам арганізацыйнага аддзела Стаўбцоўскага райкама ЛКСМБ, інструктарам арганізацыйнага аддзела Стаўбцоўскага райкама КПБ, другім і першым сакратаром Стаўбцоўскага райкама ЛКСМБ. Быў загадчыкам аддзела прапаганды і агітацыі Стаўбцоўскага райкама КПБ. Займаў пасады намесніка старшыні Стаўбцоўскага райвыканкама, рэдактара дзяржаўнай установы «Рэдакцыя газеты «Прамень» і праграмы радыёвяшчання «Радзе «Стоўбцы».

Узнагароджаны медалём Францыска Скарыны.

ПЫТАННІ І АДКАЗЫ

«Сыр у масле»...

У сумленнага малаказдатчыка няма нагоды для хваляванняў

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «MC».)
— **У ісе ж людзі не задаволены павышэннем базіснай тлустасці на малако. Ці не даб'ёмся мы таго, што адным гэтым крокам перакрэслім усе станючыя на працоўкі па рэалізацыі праграмы падтрымкі ўласных падсобных гаспадарак?**
— Калі б не надарыўся крызіс, магчыма, не было б ні зніжэння закупачнай цэны, ні павышэння базіснай тлустасці. Але неабходна было павысіць канкурэнтаздольнасць айчынай прадукцыі. Пра вынікі такога кроку кажаць пакулы рана. Тым не менш для перапрацоўчыкаў гэты лішні шанец застацца на плаву.
— **У газету прыходзіць шмат лістоў, у якіх вясцоўцы скардзяцца, што апошнім часам пачасціліся выпадкі вяртання малака нібыта з-за наяўнасці ў ім антыбіётыкаў. Людзі мяркуюць, што усё гэта робіцца для таго, каб адбіць у іх жаданне трымаць кароў, маўляў, заводам іх малако не патрэбна.**
— Гэта памылковае меркаванне. Большая частка беларускай малочнай прадукцыі накіроўваецца ў Расію. Здараліся выпадкі, калі вынікі тэстаў на якасць, якія праводзіў расійскі бок, выяўлялі ў нашай прадукцыі антыбіётыкі і іншыя інгібіруючыя рэчывы, якіх у малаце не павінна

быць. Натуральна, такую прадукцыю адпраўлялі назад. Таму малочныя заводы, каб захаваць сваю рэпутацыю і знешнія рынкі збыту, павысілі патрабаванні да якасці сыравіны (малака). Адзначу, што працяваецца ўсё малако — і ад СВК, і ад насельніцкіх падворкаў. Сапраўды, былі выпадкі, калі малако вярталі. І людзей папярэджвалі: калі вы пралічылі карову — малако ад яе пэўны час здаваць нельга. Але некаторыя грамадзяне думаюць, што іх цяжка выкрыць, таму працягваюць здаваць забруджанае малако, якое псуе ўсю сабраную партыю. У выніку церпяць некалькі насельнічых пунктаў і многія адказныя здатчыкі.
— **А як выявіць такіх несумленных малаказдатчыкаў?**
— Тэстаў для правядзення індывідуальнага аналізу на месцах, у сельсаветах, пакулы няма (гэта дарэгія хімічныя рэактывы). Аднак старшыні сельвыканкамаў заўсёды могуць атрымаць інфармацыю ў найбліжэйшай ветэрынарнай лячэбніцы — хто з мясцовых жыхароў ў апошні час набываў антыбіётыкі для лячэння каровы. З людзьмі праводзяць растлумачальныя размовы, а ў выпадку,

калі зноў выяўляюць партыю малака з антыбіётыкам, такому гаспадару могуць увогуле забараніць на месца здаваць малако. Несумленныя здатчыкі павінны ўсвядоміць, што здаваць не атрымаецца... А адмаўляцца ад малака, якое здаецца насельніцтвам, ніхто не будзе.
— **На пасяджэнні Саўміна нядаўна падрабязна разглядаліся шляхі павышэння эфектыўнасці праграмы развіцця і падтрымкі ўласных падсобных гаспадарак. У прыватнасці, размова ішла аб стварэнні спяшчэвіч таварыстваў узаемнага крэдытавання грамадзян, кааператывы вытворчага сельсгаспрадукцыі і аб неабходнасці льготнага крэдытавання вясцоўцаў. Як гэта усё будзе выглядаць на практыцы?**
— Гэта пакуль справа новая, таму спярша трэба будзе ўсё даскана ла вывучыць. Найперш мы павінны стварыць заканадаўчую базу, каб надалей вясцоўцы маглі ствараць кааператывы, таварыствы ўзаемнага крэдытавання для паспяховага развіцця ўласных падсобных гаспадарак. Функцыі і задачы ў таварыстваў і кааператываў падобныя: грамадзян, якія маюць свабодныя грашовыя

сродкі, ствараюць агульныя пашы для выпасу жывёлы, забяспечваюць людзей насеннем, сродкамі абароны раслін, мінеральнымі ўгнаеннямі, арганізуюць калектывныя выпасы жывёлы і г.д. Можна правесці аналогію з гаражным кааператывам, дзе яго члены сумеснымі намаганнямі вырашаюць агульныя праблемы. Прапанова Мінсельгасарча аб выдчы вясцоўцаўм льготнага крэдытавання на патрэбы ўласнай падсобнай гаспадаркі прадугледжвае, што гэтыя грошы можна будзе накіроўваць на набыванне сельгастэхнікі, жывёлы, кармоў і г.д. Пакуль што на адну гаспадарку мяркуецца выдаткоўваць 10 млн рублёў пад 5 працэнтаў гадавых, але гэтая сума з часам можа быць перагледжана ў бок павелічэння. Праекты ўказаў зараз знаходзяцца на разглядзе ў кіраўніка дзяржавы.
— **На вашу думку, наколькі павысіцца эфектыўнасць праграмы падтрымкі ўласных падсобных гаспадарак пасля падпісання названых дакументаў?**
— Пра гэта гаварыць яшчэ рана. Да стварэння кааператываў і таварыстваў на першым этапе нашы людзі будуць ставіцца асцярожна, а вось льготныя крэдыты, думаю, ацяцяць хутка і не задумаючыся імі скарыстаюцца.
Інга МІНДАЛЁВА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «MC».)

У Сноўскім сельскім Савеце пайшла па такім шляху: калі будынак зусім ужо стары, знаходзіцца ў непрыглядным стане і для гаспадары няма ніякіх шанцаў прадаць яго хоць з маленькім прыбыткам, спадчынніка ўгаворваюць адмовіцца ад дома (калі ён не збіраецца яго даглядаць).
— **І многіх угаварылі? —** пытаюся ў Галіны Іосіфаўны.
— Сёлета пакуль што дваіх. Але і гэта добра. Яны пішуць мне заяву накіталт: «Прашу знесці дом і прыбудовы, ліквідаваць сад і заараць зямлю...» З такой заявай я звяртаюся ў сельгаспрадпрыемства, і мы агульнымі намаганнямі зносім дом і ліквідуем сад. Далей, калі ўчастак нічо не пажадае набыць пад новае будаўніцтва, гаспадарка можа заараць яго і засеяць... Выдатна, што з мінулага года нам пачалі выдзяляць грошы на знос старых дамоў — прыкладна па 500 тысяч на адзін будынак. Але там жа ёсць яшчэ і прыбудовы, і павеці, і сады. Так што ўкладася ў гэтую суму немагчыма... Якое выйсець? Я заключваю дагавор з сельгаспрадпрыемствам — агракамбінатам «Сноў», аплачваю частку затрат (вышэйназваную суму), а ў астатняе гаспадарка бярэ на сябе

пакуль яе адміністрацыя таксама зацікаўлена ў наведзенні парадку на нашай агульнай тэрыторыі. Кіраўнік агракамбіната Мікалай Радаман з'яўляецца дэпутатам не толькі абласнога і раённага Саветаў, але і нашага, сельскага

БЕЛАРУСКАЕ ЗОЛАТА

У «Дудутках» пачаўся збор экспанатаў для ўнікальнага музея саломкі

Мы прыехалі ў музей старажытных рамёстваў і тэхналогій «Дудуткі» не ў выхадныя, а ў звычайны працоўны дзень. Нягледзячы на гэта наведвальнікаў тут — мноства. Пад'язджаюць і ад'язджаюць аўтобусы з дзецьмі, сярэд фасей — замежныя дэлегацыі. Майстар па пляценні з саломкі Вера Салдатава сустракае нас з фотакарэспандэнтам ветлівай усмешкай, праводзіць па музеі, распавядае... Але мы тут не проста на экскурсіі: даведаліся, што ў «Дудутках» пачалося стварэнне музея саломкі.

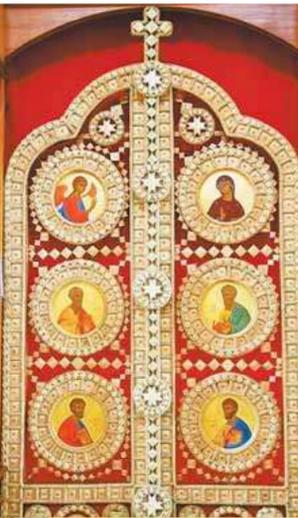
Экспанаты музея пакуль што збіраюцца на другім паверсе этнаграфічнай галерэі «Дудутак». Але плануецца, што будзе ў яго і свой будынак. Пакуль у экспазіцыі — работы пяці майстроў, усе яны маюць высокую мастацкую вартасць, аднак індывідуальнасці. Так, Людміла Валева аддала ў музей сваю калекцыю аплікацый з саломкі. Яе птушкі, храмы, нацыянальныя ўзоры маюць кожная сваё адценне колеру і настраю. Дарчы, майстроў, якія прафесійна працуюць у гэтай тэхніцы, у Беларусі ўсяго 5. Работы Святавы Комель — лялькі з саломы, у народных строях, з жывымі тварамі, траньнымі жэстамі — здаецца, зараз ажывуць і пануць гутарыць, рухацца. Прыцягаюць увагу два вялікія кані — адзін аўтарства Таісіі Агафоненкі, другі — Веры Салдатавай. Майстры маюць кожную сваю тэхніку, таму і коні — са сваімі характарамі. Сонца і птушкі — аўтарства яшчэ аднаго знакамітага майстра — Ларысы Лось. Але самы яркі экспанат — гэта, безумоўна, вялікі залаты зубр, зроблены Верай Салдатавай. Грыва, масіўнае тулава, суровы погляд — усё яго і спраўдзіць жывёліны!

Есць у калекцыі і некалькі старых экспанатаў — саламяныя шышы, інакш кажучы, кашы, XIX стагоддзя. Іх выкарыстоўвалі для захоўвання розных прадметаў, адзення, прадуктаў... Убачылі мы і пасажыя шыян — у чалавечы рост! Гэтую работу дзевяццацца гаў зрабіла Верай Салдатавай. Грыва, масіўнае тулава, суровы погляд — усё яго і спраўдзіць жывёліны! Есць у калекцыі і некалькі старых экспанатаў — саламяныя шышы, інакш кажучы, кашы, XIX стагоддзя. Іх выкарыстоўвалі для захоўвання розных прадметаў, адзення, прадуктаў... Убачылі мы і пасажыя шыян — у чалавечы рост! Гэтую работу дзевяццацца гаў зрабіла Верай Салдатавай. Грыва, масіўнае тулава, суровы погляд — усё яго і спраўдзіць жывёліны!

Есць у калекцыі і некалькі старых экспанатаў — саламяныя шышы, інакш кажучы, кашы, XIX стагоддзя. Іх выкарыстоўвалі для захоўвання розных прадметаў, адзення, прадуктаў... Убачылі мы і пасажыя шыян — у чалавечы рост! Гэтую работу дзевяццацца гаў зрабіла Верай Салдатавай. Грыва, масіўнае тулава, суровы погляд — усё яго і спраўдзіць жывёліны!

Карына Шах прыехала на экскурсію ў «Дудуткі».

Мастачка саломалячэння Вера Салдатава і яе «царская брама».

Вера Яўгенаўна ўжо мае досвед у гэтай справе. Унікальную царскую творку майстар зрабіла для царквы ў вёсцы Варонча Гродзенскай вобласці. За два гады, якія работа стаіць у храме, нягледзячы на перапад тэмпературы, яна некрэатура і ані сырасца, ані халадамі. А яшчэ раней, некалькі гадоў таму, мастачка губіла і культуры Беларусі копію царскай брамы, якой больш за 200 гадоў!

Канастас для храма ў Дудутках Вера Салдатава плануе завяршыць да сакавіка наступнага года. Акрамя яго, мастачка хоча зрабіць некалькі саламяных апраў-акладаў для абразоў царквы. Ужо зараз у драўляным храме адчуваецца атмасфера несканчальнай радасці, любові да жыцця...

Тачына ВАСІЛЬЕВА. Фота Мары ЖЫЛІНСКАЙ.

Ва ўмовах пагаршэння сітуацыі ў эканоміцы грамадзяне Беларусі па-ранейшаму змогуць разлічваць на такую крыніцу папаўнення ўласнага бюджэту, як продаж сельгаспрадукцыі. Як адзначаюць у Белкаапсаюзе, сёлета паказчыкі закупак якасных лішкаў агародніны, садавіны, бульбы, а таксама дзікарослых ягад і грыбоў не зменшацца. І больш за тое: чакаецца, што ўжо па выніках студзеня—чэрвеня аб'ём выплат насельніцтву па нарыхтоўках складзе больш за 60 млрд рублёў, што перавысіць узровень першай паловы мінулага года прыкладна на 15%.

Перапрацоўка вызначае попыт У параўнанні з 2007 годам летася аб'ёмы закупак у насельніцтва збожжа павялічыліся на 76,1, агуркоў — на 75,2, бульбы — на 30, таматаў — на 19, мёду — на 7%. Аднак сапраўдны скачок адзначаны па нарыхтоўках пладоў і ягад. У прыватнасці, рост па парчках склаў 68,7%, яблыкаў — 87,4%, а па журавінах і брусніцах увогуле 2,5, сліве і вішні — 3,2, рабіне — 3,5 раза.

Адна з прычын тут на паверхні — павелічэнне магутнасцяў перапрацоўкі. Толькі за апошні час пачалі працаваць новыя лініі па замарозцы ягад, пладоў, грыбоў і агародніны ў Іванавіцкім, Маладзечанскім, Акцёрскім, Глуміцкім раёнах. На той жа Глускім цыяпер прапрацоўваецца і іншая вытворчасць — агародніны і гароднінных сумесяў хуткай замарозкі.

Новая прадукцыя склапае вартую канкурэнцыю замежным аналагам на ўнутраным рынку, а таксама стала адной з крыніц экспарту, — кажа прэз-саркатар Белкаапсаюза Алена Мохар. — Таму адмаўляцца ад гэтых напрамкаў нельга. А значыць, ёсць яшчэ адзін аргумент на карысць павелічэння аб'ёмаў нарыхтоўак — перапрацоўшчыкам патрэбна сыравіна. Дарчы, сёлета на прадпрыемствах нашай сістэмы ёсць намер перапрацаваць не менш за 5,5 тыс. тон агародніны, а таксама 26,3 тыс. тон пладоў і ягад. Пры гэтым, каб не ўзнікла праблем з тэрмінамі здачы прадукцыі, працягнецца работа па рэканструкцыі і павелічэнні магутнасці халадзільнага абсталявання. Напрыклад, ужо ў найбліжэйшы час дадаткова будзе ўведзена ў эксплуатацыю 17 камер для ахаладжвання, замарозкі і захоўвання ягад на 200 тон.

Вёскі аб'едуць па графіках

Сама па сабе схема нарыхтоўак застаецца па сутнасці ранейшай — тут традыцыйна робіцца стаўка на максімальнае набліжэнне да асабістых дапаможных гаспадарак. Скажам, лішкі сельгаспрадукцыі, дзікарослых ягад і грыбоў у насельніцтва будучы купляць літаральна кожная з амаль 9 тысяч вясковых крамаў, 947 стацыянарных прыёмна-нарыхтоўчых пунктаў, у сезон павінны працаваць 852 штатных і каля 3 тысяч пазаштатных нарыхтоўшчыкаў з прыцягненнем прыкладна 600 адзінак аўтатранспарту. У тым ліку ўсе яны будучы працаваць па папярэдніх заяўках.

Пры гэтым, заўважае Алена Мохар, непасрэдна ў раёнах плануецца распрацаваць графікі аб'ездаў населеных пунктаў. Даведацца аб такіх графіках можна праз абвесткі ў стацыянарных крамах і аўтакрамах.

«Жывыя грошы» — варыянт рэальны

Магчымасць разліку за здадзены сельгаспрадукцыю таварамі з крамаў спажывецкай кааперацыі застаецца. Праўда, назваць такі варыянт звышпапулярным усё ж нельга. Перавага аддаецца «жывым грошам». Прычым паграбаванне тут не змянялася — выплаты павінны рабіцца адразу.

Каб забяспечыць свечасавую разлікі, падрыхтаваны праект указа кіраўніка дзяржавы «Аб прадастаўненні крыдтаў для закупкі сельгасгаспадарчай сыравіны, ягад і грыбоў», дзе ідзе гаворка аб выдзяленні спажывецкай кааперацыі мэтавых крыдтных сродкаў у памеры 68,3 млрд рублёў — гэта ў паўтара разо больш, чым летася, — адзначае Алена Мохар. — Словам, калі указ будзе падпісаны, ніякіх праблем увогуле не ўзнікне — кожны атрымае свае грошы непасрэдна на месцы.

Куды «пракараць» цэны?

Закупачныя цэны былі і застаюцца тэмай ці не самай цікавай. І самай складанай адначасова. Напрыклад, можна канстатаваць, што цыяпер кілаграм першых агуркоў на Брэстчыне прымаецца па 1700—2200 рублёў. А вось як будучы ацэньвацца тыя ж агуркі, садовыя суніцы, яблыкі ці бульба заўтра, можна толькі здагадацца.

Як вядома, цэны на сельгаспрадукцыю сёння вагаюцца, нельга сціскаць з рахунку такі фактар, як ураджай, а таксама наступную акалічнасць — спажывецкай кааперацыі не з'яўляецца манопалістам нарыхтоўак, — заўважае Алена Мохар. — Паралельна лішкі з вясковых падворкаў, дзікарослых ягад і грыбоў купляць самі перапрацоўчыя прадпрыемствы, прыватныя і замежныя фірмы, індывідуальныя прадпрыемальнікі — у такіх умовах канкрэтныя лічы будучы фарміравацца пад уплывам прапанов і попыту. А закупачныя цэны на тыя ж чарніцы, лішкі ці беляныя грыбы і увогуле вызначаюць не ўнутраны, а еўрапейскі рынак.

Калі раптам ёсць пытанні...

І апошняе. Не сакрэт, што наконт магчымасцяў здачы сельгаспрадукцыі і сыравіны, разлікаў і закупачных цэнаў могуць узнікнуць пытанні. Каб вырашыць іх хутка, на час сезона нарыхтоўак у рэгіёнах краіны наладжваецца работа «гарачых ліній». Спецыяльная «гарачая лінія» будзе працаваць і непасрэдна ў Белкаапсаюзе — па мінскіх нумарах 226 82 52 і 226 84 95.

Сяргей ГРЫБ.

Дзве таямніцы Эльжбеты Радзівіл

Што засталася па-за кадрам падчас гучнага візіту князёў у Беларусь

Пра гэты візіт напісалі ўсе газеты, яго асвятлялі ўсе каналы. Але я хачу звярнуць увагу на два моманты, якія засталіся па-за кадрам, на дзве таямніцы княгіні Радзівіл.

Таямніца Сверхнавукага абраза

Першая даччыца наведвання мастацкага музея. У тэлевізары вы маглі бачыць, што апроч сямейных партрэтаў княгіні паказалі вялікі прыгожы абраз. Дык вось, ён хавае ў сабе шмат таямніц. Упершыню пані Эльжбета расказала мне пра яго за два месяцы да візіту. Пераглядаючы старыя здымкі, яна знайшла фота вялікага абраза. З падпісу на адвароце вынікала, што за некалькі месяцаў да смерці бацька пані Эльжбеты князь Альбрэхт Радзівіл фундаваў капіцу ў вёсцы Сверхнава, дзе на адкрыцці падараваў гэты абраз. Справа даччыцы 1935 года, пасля княгіня ні разу не чула ні пра капіцу, ні пра абраз... Папрасіла даведацца пра лёс абраза. Знайшоўшы на карце вёску Сверхнава (сёння гэта Стаўбцоўскі раён), я выправілася на пошукі.

Высветлілася, што гэта тая самая вёска Сверхнава. І пасярод яе стаіць капіца! Збудаваная, аднак, на пачатку 1990-х... Яе трагічную гісторыю апавядае мне свекрава Станіслава Іванавіч Дземідовіч:

— Як я будавалі, я шчыра дзіцець быў. Памятаю, як дрэва цыгалі. Дарчы, Радзівіл барвенне па вокны даў...

— А чаму па вокны? Пашкадаваў?

— Не! Проста ў кожнага з нас быў свой лес. І князь даў па вокны — а кожная сям'я па барвенне даклапа. Радзівіл і ўнутры ўсё апліцу.

Неверагодна, але Станіслаў Іванавіч, хоць быў малым, добра запамінуў, як князь адкрываў капіцу.

— Во тут во прывезлі яго, на нейкай карэце ці машыне. Тутка ўсё было занята! Гэтыя атракцёны, усё зроблена было!.. Нам галоўнае — цукеркі прадавалі! На сталае стаяла такая стрэлка. Круціш. Альбо выкруціш — альбо пракрыш. Як выкруціш — табе цукерка! А мы сядзелі малыя на платохо тут во. Радзівіл прыехаў. Нашыя чатырох хлопцаў і дзяўчыну ў гэтай карэце ці машыне — ён хадзіць не мог. Аднеслі ў капіцу, ён паглядзеў. Вынеслі, ён ім па 5 злотых даў — і паехаў!

Куды таемна паехала княгіня пасля Нясвіжа?

Другая таямніца даччыцы вёскі Радзівілімонты Клецкага раёна

(сёння гэта неадарочная Чырвоная Зорка). Калі ў апошні дзень візіту практычна адразу як прыйшлі. Але людзі вечарамі хадзілі ўпярэй маляці. І так працягвалася да 1965 года, калі інструментар з райкама Шкодаў прывёз хлопцаў з суседняга вёска, якія за два дні раскідалі храм... З заміраннем пытаюся пра абраз... — Абраз ладны быў, ого-го! — прысвятвае Станіслаў Іванавіч. — Каб табе не сплусціць, мо метр на метр трыццаць. З золатам, прыгожы такі... Яго, ты ведаеш, уратаваў нехта. А калі капіцу новы старшыня калгаса аднавіў, абратна ўжо не прынеслі... Ужо ў Мінску пачынаю шукаць

Глеб ЛАБАДЗЕНКА. Фота аўтара і Аляксея КУЛЬБІЦКАГА.

ягоным уладанні было 85 тысяч гектараў зямлі. Ён не мог кінуць гаспадарку — і вярнуўся ў Нясвіж. Батка жыў з мамай, а ўсё-ўсё вакацыі праводзіла з бацькам у Нясвіжы. У Радзівілімонтах яна была двойчы. І абодва разы Альбрэхт нават не выходзіў з машыны. Адкрываў акно, даваў распрадажні адміністратарам — і іздзяджа. Бо пасля таго, як яго кінула жонка, князь ні разу не пераступіў парог палаты. Яму было цяжка знаходзіцца там, дзе прайшлі самыя шчаслівыя гады іх жыцця з Даротай...

І вось праз 80 гадоў пані Эльжбета вяртаецца ў Радзівілімонты. На дварэ страшэнная залева, і зноўку, як і 80 гадоў таму, Бэтка глядзіць на палац, адкрыўшы шыбу аўто... Глядзіць на руіну, бо спачатку тут была школа, пасля палац закінулі, а некалькі гадоў таму ён згарэў.

— А тады, з бацькам, вы таксама прыязджалі сюды на «Мерседэсе»?

— Не, сюды была дрэнная дарога — і бацька ездзіў у Радзівілімонты на «Кадылаку», бо ў яго падвеска вышэйшая была, — адказвае з дакументальнай дакладнасцю княгіня.

Пані Эльжбета застаецца ў Радзівілімонтах на каву — на запрашэнне сям'і Аляксенкаў. Прымае гэсцей Кірыла Уладзіміравіч. А ягоны бацька, Уладзімір Кірылавіч, пачаў хадзіць з Радзівілімонтаў. Гэта і пасябрала іх з княгіняй. Уладзімір Кірылавіч з'ездзіў да яе ў Варшаву выказаць сваю павагу. А калі пані Эльжбета прыляцела ў Беларусь, выдзеліў ёй на ўсё жыццё дзён свой шчыноўны «Мерседэс».

Лёс гэтага роду заўжды быў пакрычасты, напоўнены таямніцамі і інтрыгамі. І цяпер, у XXI стагоддзі, з такіх драбінкаў складаецца іх гісторыя.

БЕЛАРУСКИМ ПАМЕЖНИКАМ — ФРАНЦУЗСКИЯ ВЕРТАЛЕТЫ Пастаўскія памежнікі з авіяцыйнай эскадрылі самыя першыя ў нашай краіне ўжо велімі хутка будучы ўважліва сачыць за парадкам бліз Дзяржаўнай мяжы і бартоў сучасных верталётнаў французскай вытворчасці.

Вельмі, дарчы, сімвалічна, што самую першую крылатую машыну-іншацэму ў Паставах, якія знаходзяцца на мяжы з Еўрасаюзам, каючаю ўжо 22 чэрвеня — у сумны дзень пачатку вайны. Тры ваенныя інжынеры з Паставаў яго прайшлі навуачны ў Францыі, цыяпер яшчэ столькі ж лётчыкаў вучацца там жа. А ў наступным годзе за мяжу на вучобу з Пастаў адпраўляцца яшчэ дзясць ваенных спецыялістаў.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» намеснік камандзіра па ідэалагічнай рабоце вайсковай часткі 1257 Мікалай ЯЛЬЧЫК, паслуць што на ўзбраенні авіяцыйнай эскадрылі знаходзяцца ўсім вядомыя яшчэ ў саветскай гады верталёты «МІ-8».

Чатыры сучасныя верталёты французскай кампаніі «EUROCOPTER» у перыяд да 2012 года ўзамен устарэлых вінтактыльных машын павінны папоўніць парк крылатых машын памежнікаў Паставаў.

Чакаем разам з верталётам і прадстаўнікоў французскай фірмы-вытворцы, — распавядае Мікалай Мікалаевіч. — Хочам паказаць наш прыгожы горад. Чаму менавіта мы першымі атрымаем такую сучасную машыну? Па выніках аперацыйна-службовай дзейнасці летася сярэд часцей так званая баявая забеспячэння асобная авіяцыйная эскадрыля заняла першае месца ў ўзнагароджана пераходным Кубкам. Сёлета — толькі за пяць першых нопюўных месяцаў года выканалі 36 вылетаў на ахову дзяржаўнай мяжы, перавезлі 18 пагранічных нарадаў. З выкарыстаннем ваеннай авіяцыі затрымалі шосць парушальнікаў Дзяржаўнай мяжы, 12 — пагранічнага рэжыму, праверана 68 транспартных сродкаў.

Паводле слоў Мікалая Яльчыка, акрамя ўсяго іншага з бартоў крылатых машын вывельлі 65 дарог, якія пракалі парушальнікаў па-за дзейнымі пунктамі пропуску.

У апошнія гады значна пашырыліся заданы пагранічнай авіяцыі — верталётчыкі актыўна займаюцца паветранай разведкай, кантралем за радыяцыйным становішчам. Памежнікі бяруць актыўны ўдзел у абароне эканамічных інтарэсаў нашай краіны, ахоўе прыродных і біялагічных рэсурсаў. Аляксандр ПУКШАНСКІ. Паставы — Віцебск.

АРТ і факты

Актуальнае мастацтва ў Беларусі ёсць — гэта факт. Доказы прад'яўляюцца

У выстаўчым цэнтры «Белэкса» 3 чэрвеня адкрываецца бадай што сенсацыйны праект, які аб'яднае лепшых мастакоў, якія працуюць у галіне сучаснага мастацтва. Усё тое, што Беларусь маглі б паказаць на «Венецыянскай Біенале», дзе прадстаўлены дасягненні сучаснага мастацтва, мы можам глядзець цяпер самі і ціха радавацца ад таго, што ўсё-такі ідзем у нагу з сусветнымі мастацкімі працэсамі. Хоць у той жа час у іншым пункце Еўропы, апыніся там беларускія мастакі — нам маглі б зайдзці.

Чаму беларуская павільён намя на 53-й Венецыянскай Біенале — размова асобная. Ёсць напэўна тут свае аб'ектыўныя і суб'ектыўныя прычыны. І адна з іх можа палягаць якраз у тым, што актуальнае мастацтва нашай краіны для самай краіны — усё адно, што загадкавая шарада, якую працей адлісці, чым разгадаць. Але ж калі разгадаць...

Гэтую магчымасць нам даюць людзі, якія не змірыліся з абставінамі і насперак звычайнаму лёсу мастакоў, якія быццам бы павінны праходзіць праз непаразуменне і непрызнанне (так чамусьці лічыцца) вырашлі прадманастраваць самой краіне яе ж актуальнае мастацтва. Дзеля гэтага сімвалічна павільён Беларусі на Венецыянскай Біенале будзе прадстаўлены ў Мінску. Да 6 ліпеня 30 якіх прадстаўнікоў гэтага кірунку ў выяўленчым мастацтве, скульптуры і нават фатаграфіі будучы вярдзіць розум сваімі думкамі і сродкамі іх выяўлення. Варта хоць бы звярнуць увагу на імяны, сярэд якіх Уладзімір Цэслер, Сяргей Кірушчанка, Артур Клінаў, Канстанцін Селіханав, Уладзімір Парфяноў...

Падняць гранд'ёзную працу па арганізацыі буйнога мастацкага праекта здолее мастак Руслан Вашкевіч, які падчас ндаўняй выставы «Графема» здабыў славу скандальнага аўтара. Наома менавіта тады ў яго нарадзілася думка даказаць, што сучаснае мастацтва не такое страшнае, як яго умудраюцца маляваць тыя, хто перакрывае творчыя словы. Ды і паказваць варта, у чым яго значнасць, і чаму кожны такі творца — унікальная асоба з уплывым бачаннем і адлюстраваннем свеце. Патлумачыць тым нашым супрамадзянам, якія пакуль не сутыкаліся з сучасным мастацтвам, як успрымаць і разумець гэтую творчасць. Даказаць, што такімі мастакамі і іх працай можна ганарыцца і трэба паказаваць яе за межамі краіны — ну няхай жа пазайздросціць!

У Венецыі сёлета будучы прадстаўлены 77 краін сваім актуальным мастацтвам. Беларускі адказ еўрапейскаму мастацкаму форуму зьяродзіцца толькі на адной краіне, затое якой — нашай! А ёй яшчэ даведзца ўсведавацца сябе ў кантэксце сучаснага мастацкага працэсу... Лепшыя мастакі сілы Беларусі, якіх, дарчы, кожнага па асобку ў свеце ведаюць, нарэшце выйдзюць да сваіх беларускіх глядачоў шырокім фронтам, адкрыта. Магчыма, выклікаючы спрэчку, магчыма, вымагаючы дыскусію. Дарчы, яны ўваходзяць у планы арганізатараў, якім важна аснаваць сітуацыю, якая складалася вакол актуальнага мастацтва ў краіне. Яно не існуе само па сабе, яго мусяць знаходзіць шлях да сэрцаў і да розуму людзей. Менавіта ім, наведвальнікам павільёна, арганізатары даверылі абсалютна дэмакратычным шляхам — праз галасаванне — выявіць аднаго з прыёрваў праекта.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Радавыя Перамогі 210 старонак па гісторыі беларускага Халакоста

У Гістарычнай майстэрні адбылася прэзентацыя новай кнігі

Прэзентацыя навуковага зборніка «Урокі Халакоста: гісторыя і сучаснасць» прайшла ў межах пасяджэння Клуба ваенных гісторыкаў, які традыцыйна збіраецца ў гістарычнай майстэрні.

— Гістарычная майстэрня стала базай тых асноўных ідэй (калі казаць канцэптуальна), звязаных з вывучэннем праблем Халакоста, — зазначыў кіраўнік Гістарычнай майстэрні Кузьма КОЗАК. — Тут упершыню адбылася канферэнцыя па Мінскім гэта, упершыню праведзена канферэнцыя па праведніцтвах. І прэзентацыя новага выдання, прысьвечанага пытанню Халакоста, менавіта тут — у гэтых сценах — лічы сімвалічным: гэта яшчэ адна прыступка да пазнання гісторыі нашай краіны.

На старонках кнігі прыводзяцца жудасныя факты: у гады вайны ў Беларусі было забіта, замучана, спалена, закапаная жывымі, па розных звестках, ад 800 тысяч да аднаго мільёна яўрэяў. Фактычна кожны трэці мірны жыхар нашай рэспублікі, які загінуў у гады акупацыі, быў яўрэем, і кожны сёмы яўрэй Еўропы быў знішчаны на тэрыторыі Беларусі...

— Праблемы Халакоста ў Беларусі, на жаль, асвятляюцца, на мой погляд, недастаткова, як і ўвогуле трагічныя старонкі ваеннай гісторыі. — кажа складальнік, рэдактар і адзін з аўтараў кнігі Яўза БАСІН. — Але менавіта на нацыянальных трагедыях, якія ні парадкавальна, выхоўваюцца гістарычная свядомасць і гістарычная памяць. Пытанні Халакоста недастаткова асветлены і ў гістарычнай вучэбнай і энцыклапедычнай літаратуры. Мне здаецца, што прэзентаваная сёння кніга стане адной з тых, якія павінны будзіць у людзях гістарычную памяць.

Кніга разлічана ў першую чаргу на прафесійных гісторыкаў, на тых, хто сур'езна цікавіцца гісторыяй.

— У гэтым зборніку сабраныя не толькі артыкулы нашых суайчыннікаў, але і вучоных з іншых краін (Ізраіль, Канада, ЗША). Цяпер супрацоўніцтвам таксама з рускімі і ўкраінскімі навукоўцамі. У будучыні хацелі б зрабіць шматтомнік, які сабраў бы пад сваёй вокладкай вялікую колькасць прац, звязаных з Халакостам у Беларусі, — кажа Яўза БАСІН.

Ілья ЛАПАТО.

Шчаслівая лічба дома

Містыкі і нумаралогі сцвярджаюць, што жыццё чалавека напярэма залежыць ад лічбы, якая яго акружае. У прыватнасці, вялікі ўплыў на камфорт пражывання аказваюць лічбы дома і кватэры.

Для таго, каб вызначыць лічбу нумара дома, корпусу і кватэры. Напрыклад, дом № 27, корпус № 2, кватэра № 348. Атрымаем лічба: 2+7+2+3+4+8=26. Выніковае лічба павінна быць простым лікам, значыць, 26-2=13.

Адзінка Калі ваша праца звязана з клопатам пра іншых, альбо вы займаеце высокую адказнае становішча (дырэктар, кіраўнік), то вам неабходна жыць менавіта ў доме «адзінка». А вось для асобаў, сціхлых па адзіноты, такі дом не падыходзіць.

Двойка Усе прэтэнзіі тут вырашаюцца мірным шляхам. Выдатны варыянт для навукоўцаў, спартсменаў, эмцыянальных людзям жыць пад такой лічбай не рэкамендувана.

Тройка Тут добра ўсім. У доме «тройцы» духоўная і сацыяльная энергія будучы павялічваюцца. Не падыходзіць для транжыраў, якія не ўмеюць эканоміць грошы.

Чацвёрка Яна дапаможа выправіць сітуацыю, дасягнуць стабільнасці. Дом «чацвёрка» добра падыходзіць для савадоў, бо аб'ядноўвае ўсе чатыры сціхі — Агонь, Паветра, Ваду і Зямлю. Не рэкамендуваны працаюлікам, бо яны ў такім доме будучы працаваць яшчэ больш.

Пяцёрка Выключна спрыяльная лічба дома для журналістаў, навукоўцаў, бо стымулюе творчую актыўнасць сваіх жыццоў. Супрацьпаказана

Шчасцёрка Добра падыдзе для шматдзетных і тых, хто проста вельмі

«АЙЧЫННАМУ МОВАЗНАЙСТВУ НЕ СТАЕ ФУНДАМЕНТАЛЬНАСЦІ І АНАЛІТЫЗМУ»

Пра тое, якія праблемы зараз узнікаюць і чым жыве айчыннае мовазнаўства, — у гутарцы з Віктарам ІУЧАНКАВЫМ, загадчыкам кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання Інстытута журналістыкі БДУ, доктарам філалагічных навук, прафесарам.

(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 2 чэрвеня.)
— **А што з граматыкай?**

— Неадкладнага рашэння ў мовазнаўчым аспекце патрабуюць праблемы граматыкі. Мы тут ужо прама руджуем, што і ёсць складнікам таго заняпаду і занядбанню, пра якія гаварыў вышэй. Трэба дадаць, што былі спробы стварыць пэўнага роду нарматыўныя граматыкі, але яны, на жаль, не вытрымліваюць крытыкі, бо супярэчлівыя, непадстаўныя ў сваім аргументацыі і маюць вельмі шмат апанентаў, як з боку кансерватыўна наладжаных лінгвістаў, так і наватары ў мовазнаўчай навуцы.

Напрыклад, традыцыйна праблемным для беларускаў з'яўляецца вызначэнне канчаткаў назойнікаў другога скланення мужчынскага роду ў родным і месным склоне: народа ці народу, дуба ці дубу, схода ці сходу, па тэлефоне ці па тэлефоне, па курсе ці па курсу. Я ўжо не гавару пра тое, што асабовыя назойнікі павінны мець у месным склоне канчаткі -у, -ю (напрыклад, аб аратары). У беларускай мове ёсць такое граматычнае правіла: калі назойнікі 1 скланення ў форме множнага ліку заканчваюцца збегам звычковых, то ў родным склоне — канчаткі -аў, -яў (гундур, кафедра). Але чаму мы дасумамся і сваім маўленні *рукаў, ногаў?* І яшчэ робім гэта, думаючы пра самабытнасць і непаўторнасць роднай мовы. Прафесар Казанскага ўніверсітэта Бадуэн дэ Куртэнэ, які займаўся вывучэннем слаўянскіх моў, некалі вывёў тэорыю эканомі маўленчых намагаўняў. За адно дзесяцігоддзе гэтага не прасочылі, але тэорыя спрацоўвае. Напрыклад, зніклі мяккі і цвёрдыя знакі ў рускай і беларускай мове ў нейнарматыўным становішчы: онь, возь і сціпяльсьце, сьнег. Гэта тэорыя ў дзеянні — людзі заўсёды зрабюць так, як ім зручна. Спраўды, поўнагалосныя канчаткі, а не нульвыя былі пэўна чым характэрны для беларускай мовы. Але час ідзе, мова не засцяляе, яна змяняецца. Узьць, напрыклад, мову інтэрнэту, яна накіравана на ўніфікацыю. Такія факты трэба таксама ўлічваць. І не вярта сумваць па канчатках. Будучыня за ёмікам і мабільным словам, якое і пішацца, і вымаўляецца проста, але напоўнена багатым зместам.

Канчаткі назойнікаў у родным склоне могуць выконваць не толькі зважамыя лінгвічную функцыю, г.зн. толькі змяняць слова, што ім вельмі ўласціва, а і быць адзінці-вельнікам сэнсу. Напрыклад, *падышоў да дуба* (канкрэтнага дрэва) і *навазіў дубу на калодзеж* (будуаічы матэрыял), *падышоў да смага пад'езда* і *няма пад'езду да вёскі*.

— **Чым вартэ кіравацца ў спрэчых момантах?**

— Універсальны сродак вырашэння спрэчых момантаў ёсць: не трэба ніколі давярэцца свайму густу, трэба глядзець у

Віктар ІУЧАНКА

корань праблемы. Калі сказаць, што маляко пішацца праз «а» — усё роўна, што нічога не скажу, што калі гавару, што ў беларускай мове дзейнічае закон недэінімілятыўнага аканья

яму павінны падпарадкавацца ўсе галосныя, то гэта ўжо іншае. Гэта і ёсць універсальнасць. Калі мы будзем шукаць такія тэндэнцыі, тады мы знойдзем адказы на любыя спрэчныя пытанні.

— **Якія тэндэнцыі найбольш ўласцівыя беларускай мове?**

— Беларуская мова мае адметнасць, якая тлумачыць амаль усе працэсы, што ў ёй адбываюцца. Гэтая адметнасць складалася гістарычна. Мова беларускага народа грунтуецца на традыцыйна вымаўленай Гісторыя распарадзілася так, што пісьмовая форма беларускай мовы доўгі час была пад забаронай, і яе носібіт вымушаны быў карыстацца пісьмовай формай польскай, рускай, калі трэба было напісаць паперу ва ўпраўу, да чыноўніка. Аднак ён не мог аддаць ёй перавагу ў маўленні, бо гаварыў так, як яго навучылі бацькі — на роднай гаворцы. Гэты знешні, так бы мовіць, факт прычынява паўплываў на перспектыву фарміравання сучаснай беларускай мовы.

Беларуская мова амаль два стагоддзі не мела афіцыйна прызнанай пісьмовай формы існавання, яна фарміравалася і развівалася ў народнай творчасці, у фальклоры.

Любая цывільізаваная мова мае пісьмовую і вусную формы, якія цесна ўзаемадзейнічаюць. Пісьмовая мова заўсёды стрымлівае развіццё вуснай, бо яна кяды-фікаваная, адсутнічае ў графіцы, тады як вусная мова спрабуе раскістаць каноны пісьмовай мовы. Кожная мова знаходзіцца ў такім супрацьстаянні.

Возьмем рускую мову. У яе аснове ляжыць кніжна-пісьмовая традыцыя. Рускія вельмі шмат пацярпелі ад гэтага, церпяць і сёння. Да месца, відаць, узгадаць некаторыя характарыстыкі дапушчальных мовы. Яны не зусім прывабныя. Восем некаторыя з іх: «В канце 18 в і самым канале 19 в рускіі літаратурныі язык был ... еще только достоянием «любителей словесности», да і дзействіельно не был еще достаточно приспособлен и выработан для выражения всех потребностей перенятого у Европы обществия и знания... Многие русские государственные люди, превосходно излагавшие свои мнения по-французски, писали по-русски самым неуклюжим, варварским образом, точно съезжали с торной дороги на жесткие глыбы только что поднотой нивы. Но часто,

одновременно с чистейшим французским жаргоном... из одних и тех же уст монок было услышать живую, почти простонародную идиоматическую речь, более народную во всяком случае, чем наша настоящая книжная или разговорная» (Аксаков И. С. Биография Ф.И.Тютчева. М., 1886, с. 10).

А ўсё ад таго, што ў рускіх пісьмовай форма мовы была дзімаюўча. Да Пушкіна рускі чалавек стаў спінаю да роднай мовы, яна не карысталася сучасным попытам. Узгадаць хаця б імператарскія двары, дзе дзейнічала манера афранцузвання. А руская мова лічылася «мовай іполаў». Геній Пушкіна, які яшчэ і на сёння поўна не ацэнены, павярнуў рускага чалавеча тварам да рускай мовы. Пэст паказаў і простым грамадзянам, і арыстакратам, і бедным, і багатым яе прыгажосць. Арганічна спалучыўшы ў сваёй пазіі элементы вуснай і пісьмовай мовы, ён увёў прычыны супамернасці і сувобразнасці, і мы разумеем ягоняны радкі, быццам ён наш сучаснік: «Я вас любил: любовь еще, быть может, / В душе моей угасла не совсем; / Но пусть она вас больше не тревожит; / Я не хочу печалить вас ничем». Вы чуеце, як гаворыць пэст? Як быццам чалавек XXI стагоддзя. Вось у чым яго геній. Ён перасягнуў стагоддзі. Да Пушкіна руская мова так не гуляла. Ён быў першы, а ўжо пасля традыцыю пахадзілі іншыя рускія пэсты. Мы бы такіа Гошкіна...

Такім чынам, дзве мовы, руская і беларуская, мелі свае крайнасці. У рускай мове дамінаваў пісьмовы элемент, у беларускай мове, пісьмовая форма якой больш як два стагоддзі была пад забаронай, — вусны элемент. І паколькі пісьмовая форма беларускай мовы была неактыўная, то не было стрымліваючага фактара для шпэрака развіцця вуснай формы. І гэтым ёсць цудоўная ілюстрацыя. У рускай мове гавораць «железная дорога», у беларускай — чыгунка; там — «солоненная шляпа», у нас — брыль; там — «устал с дороги», у нас — здарожжыць; там — «падоцкая звезда», у нас — знічка... Такая тэндэнцыя да семантычнай сцісласці выходзіць менавіта з вуснага маўлення, якое значна перажджа пісьмовую практыку. Што мы сёння і маем. Так званую семантычную кандэнсацию — калі пры даламоце аднаго слова можна перадаць тую інфармацыю, якая ў іншых мовах дзюма, а тэ і трыма словамі перадаецца: знічка, брук, чыгунка, брыль, ваўкалак, неруш. Тут трэба прывесці працу Ірыны Шкрабы «Самабітнае слова», якая выйшла ў 1990-я гады, і там было толькі 900 адзнак, а ўжо ў слоўніку 2008 года — ля 2 тыс. адзнак. А калі спра-

цыклу і такіх, як сучасныя беларуская і руская мовы, стылістыка, літаратурнае рэдагаванне, культуралогія, філасофія. Асноўная задача курса — навучыць студэнта ствараць уласны разнажаравы тэкст і ўмець чытаць, даждзіраваць тэкст чужы, бацьчы ў ім акумуляваную «іерархію» ведаў, успрымаць як фрагмент рэчаіснасці, вонкавай абалонкай якой сам ён (тэкст) і з'яўляецца. Студэнт вывучаць пры гэтым праектаваць тэкст на масавую аўдыторыю.

Дысцыпліна новая, хаця выкладаецца на журфаку не першы год.

— **Яна не мае аналагаў у журналісцкай адукацыі на прастрох СМД?**

— Так, як выкладаецца на нашым журфаку, не.

— **Назваце, калі ласка, хоць некалькі яе, так бы мовіць, пастулатаў.**

— Асноўным яе пастулатам з'яўляецца тое, што тэкст разглядаецца не проста як лінгвістычны аб'ект, а як складаная камунікатывна з'ява, камунікатывна падзея, фрагмент рэчаіснасці (дыскурсу).

Публіцыстычнае маўленне вызначаецца высокай частотнасцю лексічнай практыкі і тэкстаўтаральнай актыўнасцю журналіста — правядніка грамадскай камунікацыі, інтэнсіўнага носбіта мовы, які стыхійна выражае моўны густ эпохі, а таксама... фарміруе яго. Творчасць СМІ выступае ў ролі прадвесніка, а далей і выражана ўзнікненне пэўных маўленчых тэндэнцый, умацоўванне заканамернасцей развіцця мовы.

Моўная палітыка, што праводзілася ў савецкія часы і пакінула турботную спадчыну, можа быць тлумачэннем той сітуацыі, якая склалася сёння. Маю на ўвазе перш за ўсё культуру публіцыстычнага тэксту, якай, трэба прызнаць, патрабуе ад журналіста не толькі якаснага ўдаканалення, але і ачышчэння ад нанаснага, афіцыйнага, так бы мовіць «кандовага» маўлення, і гіпатэтычным узорам якога можа стаць фраза: «На сённяшні дзень патэнцыйнае магчымасці эканоміі Беларусі залежаць ад спецыфічных асаблівасцей і перспектыв развіцця народнай гаспадаркі».

Тэкстам XX стагоддзя, як і сучаснай маўленчай практыцы СМІ, ўласцівы і да сёння «трымаюць моду» плеанастычныя і таўталогічныя спалучэнні слоў тыпу *інфармацыйнае паведамленне, трымаўчынае пашкоджанне, эканастыя выставы, народная дэмакратыя, для прафмры, патрыёт сваёй радзімы, свабодная вакансія, хранаметраж часу, прамысловая індустрыя, ваенная акупацыя, перыяд часу, лідэрства наперадзе, манументальны помнік, мемарыяльны комплекс, патэнцыйнае магчымасці, спецыфічная асаблівасць, перспектывы развіцця, актуальныя праблемы і інш.*

Паступательное движение вперед, перспективное развитие і іншыя такога тыпу словазлучэнні доўгі час лічыліся (і лічацца сёння) «прэстыжнай» мовай, а калі судзіць далучыць газеты стэрэатыпы: *в рамках трехдневного пребывания... провел ряд встреч... ознакомился с экономическим потенциалом восточного и западного регионов страны, в частности осмотрел инфраструктуру...* (з газет), то ствараецца ўражанне, што карані чыноўна-бюракратычнага тыпу маўлення надоўга і моцна ўкараняліся ў свядомасць грамадства, і высецкі і адтуль амаль немагчыма, пакуль не зменіцца тып мыслення.

Дэфармацыя маўлення выдзе за сабою дэфармацыю мыслення...

Зоя **ВАРАНЦОВА**.

г. ВИТЕБСК

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ по продаже государственной собственности с одновременной продажей права заключения договора аренды земельного участка

06.07.2009

№ лота	Наименование предмета аукциона	Характеристика предмета аукциона	Начальная цена продажи предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей
1	Неиспользуемые объекты, расположенные по адресу: г. Витебск, ст. Придвинская, и право заключения договора аренды земельного участка	Характеристика объектов недвижимости: - капитальное строение с инвентарным номером 200/С-48653 (склад сухого песка) — одноэтажное кирпичное здание, фундамент бетонный, перекрытия ж/б, крыша совмещенная рулонная, общая площадь 20 кв.м; - капитальное строение с инвентарным номером 200/С-48654 (закрытый пункт экипировки и техосмотра) — двухэтажное кирпичное здание, фундамент бетонный, перекрытия — ж/б плиты, крыша рулонная, общая площадь 726 кв.м; - капитальное строение с инвентарным номером 200/С-59104 (сооружение специализированное коммунального хозяйства (нефтеловушка) — стены ж/б, общая площадь 24,9 кв.м; - капитальное строение с инвентарным номером 200/С-59105 (сооружение специализированное коммунального хозяйства (производственно-канализационная сеть) — общая протяженность 31,9 м. Земельный участок: с кадастровым номером 240100000001008135, площадью 0,2650 га для обслуживания здания склада сухого песка, закрытого пункта экипировки и техосмотра, нефтеловушки, производственной канализации, сроком аренды 99 лет. Ограничение в использовании в связи с его расположением в санитарно-защитных полосах водопроводов — 0,0081 га	171681149	17168114

ОРГАНИЗАТОР — фонд «Витебскоблмущество», г. Витебск, ул. Правды, 38, контактный телефон в Витебске (0212) 476096, сайты: www.gki.gov.by, www.fondgosim.vitebsk.by, E-mail: vofondg@tut.by.
ПРОДАВЕЦ ОБЪЕКТА НЕДВИЖИМОСТИ: по ЛОТУ № 1 — Транспортное республиканское унитарное предприятие «Витебское отделение Белорусской железной дороги», телефон в Витебске (0212) 37 88 87.
АРЕНДОДАТЕЛЬ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА: по ЛОТУ № 1 — Витебский городской исполнительный комитет, контактный телефон (0212) 365033.

Условия пользования земельным участком:
- заключение победителем аукциона с Витебским горисполкомом договора аренды земельного участка и осуществление в двухмесячный срок после принятия решения горисполкомом о предоставлении ему земельного участка, государственной регистрации права на земельный участок;
- получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения Витебского горисполкома на проведение проектно-исследовательский работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2 (двух) лет;
- осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.

1. Аукцион состоится 06.07.2009 г. в 15 часов в здании фонда «Витебскоблмущество» по адресу: г. Витебск, ул. Правды, 38.
Для участия в аукционе приглашаются граждане, юридические лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы. Участнику необходимо подать заявление и подписать Соглашение установленной формы с фондом «Витебскоблмущество». Не допускается одновременное участие в торгах по одному и тому же предмету аукциона следующих лиц: близких родственников (родителей, детей, усыновителей, усыновленных (удочеренных), родных братьев и сестер, деда, бабуки, внуков), а также супругов и их близких родственников; юридических лиц, в уставном фонде которых одно и то же юридическое или физическое лицо имеет долю в размере 20 и более процентов; юридических лиц, одно из которых в соответствии с законодательством признается дочерним или зависимым по отношению к другому.

Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка; а также представляются: юридическими лицами и индивидуальными предпринимателями Республики Беларусь, иностранные инвесторы. Участнику необходимо подать заявление и подписать Соглашение установленной формы с фондом «Витебскоблмущество». Не допускается одновременное участие в торгах по одному и тому же предмету аукциона следующих лиц: близких родственников (родителей, детей, усыновителей, усыновленных (удочеренных), родных братьев и сестер, деда, бабуки, внуков), а также супругов и их близких родственников; юридических лиц, в уставном фонде которых одно и то же юридическое или физическое лицо имеет долю в размере 20 и более процентов; юридических лиц, одно из которых в соответствии с законодательством признается дочерним или зависимым по отношению к другому.

Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка; а также представляются: юридическими лицами Республики Беларусь — доверенность, выданная представителю юридического лица, копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица, без нотариального засвидетельствования; индивидуальными предпринимателями — копия документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранными юридическими лицами — копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с нотариально удостоверенным переводом на белорусский (русский) язык; представителем индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовом состоянии, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также — документ, подтверждающий его полномочия.

Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00, последний день приема документов 02.07.2009 г. до 16.00 по адресу: г. Витебск, ул. Правды, 38, кабинет 308. **Заключительная регистрация участников 06.07.2009 с 14.00 до 14.45.** К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

2. Сумма задатка перечисляется на расчетный счет № 3642903000021, в филиале ОАО «БПС-Банк» по Витебской области г. Витебск, код 150801307. Получатель — фонд «Витебскоблмущество», УНП 300002495.

3. Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. Победитель аукциона — участник, предложивший наибольшую цену. **Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее чем двумя участниками, предмет аукциона не может быть продан по начальной цене.**

4. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты его проведения.

5. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона; не позднее 10 дней со дня принятия решения горисполкомом о предоставлении земельного участка внести плату за право заключения договора аренды земельного участка, возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка; не позднее 12 дней со дня принятия решения о предоставлении земельного участка заключить договор купли-продажи недвижимого имущества и договор аренды земельного участка.

6. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи.

Кримінал, здарэнні

ГЛУХАНЫМЫ НАРКАДЫЛЕР ГАНДЛЯВАЎ ПРЫ ДАПАМОЗЕ ЭЗЭМСАК

Супрацоўнікі аздзеала на наркарэкантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі УУС Цэнтральнага раёна Мінска за збыт наркотыкаў затрымалі глуханаў мясцовага жыхара. Пра гэта паведаміла старшы інспектар групы інфармацыі і грамадскай сувязя УУС адміністрацыі Цэнтральнага раёна Аляксандра Дрозд.

У момант затрымання інавалід 31 групы збываў пяць дозаў гашышу — усё яго было канфіскавана больш за 20 наркотыкаў. Але яшчэ больш буйны «ўлоў» чакаў аперацыйнаму ў кватэры затрыманага: у тайніках, абсталяваных у ваннай пакоі і калыя батарэй ў кухні, пры вобсыку было знойдзена больш за 17 тыс. долараў, адкладзеных падазроным для набліцця наступнай буйнай партыі тавараў.

Мінчанін арганізаваў у сталіцы сетку па рознічным продажы гашышу. Ён збываў наркотыкі па ВР45 тыс. за дозу і нават увёў маркетынгавы ход: пры набліцы 10 дозаў пакупнік атрымліваў 11-но абясплата. Усе дамоўленасці пра куплю гашышу з-за таго, што правдавец быў глуханаў, вяліся пры дапамозе зашыфраваных смс-паведамленняў.

На жаль, і суседзі, і знаёмыя затрыманага з Беларускага таварыства глухих дастаткова легкадумна паставіліся да факта рэалізацыі іх таварышам наркотычнага рэчыва гашышу, які яны пазіцыянавалі ў якасці маланебяспечнага. Аднак нягледзячы на тое, што прывыканне да гашышу, марыхуаны развіваецца больш павольна, кола зносінаў курьлішчыка складаюць наркаманы, і пераключэнне на герані або іншы наркотык становіцца толькі пытаннем часу. Вельмі многія людзі, што загінулі ад наркотыкаў, пачыналі кар'еру наркамана менавіта з марыхуаны.

Кар. БЕЛТА.

У ДЗЯЎЧАТ СВЯРБЕЛІ РУКІ?

Напаўна. Таму ім патрэбна была «робота», якая дала б заспакаенне і душы. Відавочна, таму 19-гадовага навучэнка рагачоўскага прафесіяна-будуаічыча каледжа і пусціла ў ход свае рукі супраць безбаронай дзевяцікласніцы адной са школ горада. Хулганка была затрымана міліцыянерамі патрульна-паставой службы і змешчана ў ізалятар часовага ўтрымання.

Добра-такі «патэрнраваліся» ў тры гадыні ночы і тры выначыні 1992 года нараджэнна гомельскіх школ № 35 і № 57. Струсушы на прыпынку гарадскога транспарту жанчыну, яны збілі яе, як кажуць, на горкі ярыбок.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ЗА ЧАРКАЙ — СВАРКА...

...якая, на жаль, не заўсёды заканчваецца перамір'ем. Бо мірыцця ўжо няма з кім...

У зайбоекце свайго 25-гадовага сына падазраецца 50-гадовы жыхар горада Ганчавічы. Згодна з папярэднім расследаваннем, бацька, які знаходзіўся ў стане алкагольнага ап'янення, падчас сваркі нанёс маладому чалавеку нажавое раненне.

Узбуджана крміналіная справа і ў дачыненні да двух жыхароў гарадскога пасёлка Целянаны. Маладыя людзі падарваюць ў зайбоекце 40-гадовай жыхаркі гэтага ж пасёлка. Цела забарыць з мнствам паходжаннаў знайшлі вечарам 10 мая ў леспасадцы паблізу РУПП «Целянаны». Міркуецца, што зайбоекца было учынена пасля сумеснага ўжывання спіртных напойў.

— За апошнія 4 месяцы ў Брэсцкай вобласці зарэгістравана 23 наўмыслныя зайбоекцы, — паведаміла старшы памочнік пракурора Брэсцкай вобласці Вольга ДЗМІТРУК. — Усе, за выключэннем зайбоекца нованароджанага дзіцяці, раскрытыя. Большасць з гэтых злачынстваў учынена ў невярзосым стане.

Надзея ДРЫЛА.

А ПАЦЯРПЕЛА ПЛЯМЕННІЦА

У Баранавічах у адным з дамоў па вул. Матросва разгарэўся скандал. Дом быў раздзелены на дзве палавіны: у адной жыў брат — 54-гадовы мужчына, а ў другой — сястра з дачкой, вучаніцай 6-га класа. Той дом сястра і брат доўга дзялілі, судзіліся і працягвалі высяляць адносна.

Калі разгарэўся чарговы скандал, п'яны брат пайшоў дамоў, узайшоў і пачаў ім размахваць. На крыкі маці з дома выбегла яе дачка і атрыла удар у жывот. У дзятчынцы была пашкоджана печань, ёй зрабілі аперацыю. Цяпер буйны брат чакае суда.

СТРЭЛ ПАЧУЛІ

Беспарадоўны з Ляхавічэў вырашыў пайсці на паляванне. Відавочна падумаў, што можна пастрэляць і без ліцэнзіі.

У лесе каля в. Куплі ён выйшаў на лася і забіў яго. Але браханьера затрымалі. Цяпер яго дзевяццацца заплатцы больш за тры мільёны рублёў.

ВОСЬ ТАБЕ І ЛЮБІМЫ УНУК!

Пенсіянерка з в. Аранчыкі Пружанскага раёна выявіла, што ў яе прапалі грошы — 600 тысяч рублёў.

Пахляпая жанчына звярнулася ў міліцыю і злодзея знайшлі. Высветлілася, што бабудо наведваў любімы ўнук з в. Слабудка. Ён прыйшоў са сваім сябрам, і яны выкрапі грошы. Абодва вучацца ў 8 класе СШ.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

«Спадарыня... Дазвольце ёй застацца!»
Резананс
«Звязда», 8 красавіка 2009 г.

Цётка — не маці

...У дыскусіі, за якой уважліва сачу не я адна, балюча «зачапіла» заўвага сп. Бурко з Барзнішчыны, што артыкул не выклікаў шырокага рэзанансу. На мой погляд, выклікаў, і, калі ў спрэчкі пайшлі нават мы, вясковыя людзі, вельмі шырока, бо чыталі, абмяркоўвалі паміж сабой... А высновы зрабілі такія: па-першае, мова тытульнай нацыі ў Беларусі з'яўляецца дзяржаўнай толькі фармальна, па-другое, для таго, каб яна набыла свай сапраўдны статус, з боку самой дзяржавы патрэбны кардынальныя захады.

А яшчэ патрэбна неабябываецца — як радавых грамадзян краіны, так і творчай інтэлігенцыі, пісьменнікаў. Цяпер жа я проста адчуваю, з якім дакорам з нябёсаў глядзяць на нас, сваіх няўдзячных нашчадкаў, Багдановіч і Купала, Багушэвіч і Цётка, Танк і Бяляцкі.

У сучаснай беларускай літаратуры мне бачыцца асоба Янкі Сіпакова, які сваёй творчасцю даламагае «дайсці да Беларусі». Яго «Зялёны лісток на планеце Зямля!» — энцыклапедыя краю, якую я ўручала б кожнаму грамадзяніну пры атрыманні пашпарта (а яшчэ лепш — пры развітанні з буйваром), і зрабіла б так, каб яна стала настольнай у кожнай сям'і, каб па ёй мы спасцілі (бо спасцілі вельмі нямногія) лепшыя чалавечыя паўчці, такія, як люблю да Башчыхушчыны, да ўсёга свайго, каб вычуліся шанаваць сваё, як любіць Беларусі — нашчадкаў слаўнага, таленавітага, мудрага народа.

Не хачу, каб нехта падумаў, што я нешта маю супраць

СКАНВОРД + СУДОКУ

Склаў Яўген ЛЯХАЎ.

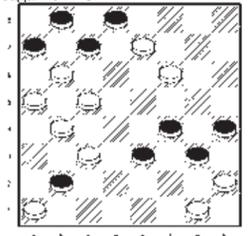
Сканворд і судоку з загадкамі і адказаў.

Судоку
У квадраце з 9 на 9 клетак трэба размясціць лічбы ад 1 да 9...

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Мікалая ГРУШОУСКАГА

ЧАРГОВЫЯ ВЫПРАБАВАННІ
Яны вас чакаюць адрозна ў трох конкурсах нашых актыўных аўтару...

Белыя: а1, а5, б4, б6, с3, с5, е7, ф6, г1, h2 (10). Чорныя: а7, б2, б8, с7, d8, е3, f4, g3, h4 (9). Выйгрыш.

Белыя: а5, б4, с7, d6, е1, е5, g1 (7). Чорныя: а7, с3, d2, d4, f6, g3, g5, g7 (8). Перамога белых.

Белыя: 11, 17, 23, 27, 29, 31.

33, 45, 50 (9). Чорныя: 8, 14, 19, 30, 34, 35, 36, 40 (8). У белых ёсць тактычны маневр.

Тэрмін для адказаў — два тыдні. Накіроўвайце іх на адрас: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда», рубрыка «Шахшы».

Па-за конкурсам разгледзьце і такія шашачныя галаваломкі Л. Вітошкіна:
№ 1. Белыя: а1, а3, е1, е5, е7, g1, дамка d6 (7). Чорныя: а5, е3, f4, g3, g7, h4, дамка f8 (7).

РАДУЮЦЬ ЗЕМЛЯКІ
Сярод іх Уладзімір Матус стаў чэмпіёнам свету па шашачнай кампазіцыі ў раздзеле мініячур-100, а Аляксандр Маісеў — віцэ-чэмпіёна.

А нядуна падведзены вынікі прэстыжнага міжнароднага конкурсу, які ладзіўся ў Францыі, аб чым паведаміў нам па электроннай пошце суддзя-каардынатар Жак Царон.

А не шкодзіць!

За казуль — у калонію

За незаконную здабычу дзвюх казуль у забароненым месцы забаронены прыладзі палявання (петлямі) суд Ельскага раёна прызначыў браканьеру пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі тэрмінам на адзін год шасць месяцаў з адбыццём пакарання ў напраўнай калоніі агульнага рэжыму.

Суд Валожынскага раёна за незаконную здабычу чатырох дзікоў прызначыў тром браканьерам пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі тэрмінам па два гады кожнаму з адтэрміноўкай выканання пакарання на адзін год. У іх канфіскаваныя тры паляўнічыя стрэльбы, урон браканьеры пакрылі да суда добраахвотна.

Сяргей РАСОЛЬКА.
Паважанага Анатоля Іосіфавіча Вялічкі з г. Любань шчыра віншваем з 60-годдзем!
Жадаем сонечнага неба,
Сяброў падазейных за сталом.
І каб жыццё было як тэрца —
З усмешкай, радасцю, добрай.
Пляменнікі Дзміц, Аляксей, Сяргей.

ТАКІЯ СТРОГІЯ І ТАКІЯ ДЗІУНЫЯ БРЫТАНЦЫ

ЗА СЫРАМ!

Недалёка ад англійскага горада Глостар адбыўся штогадовы сырны спаборніцтва на ўзгорку Купер-Хіл.

сыру бягуць за галоўкай сыру гатунку Двайны Глостар вагой у 8 фунтаў (3,5 кілаграма) уніз па вельмі стромкім, няроўным, а ў некаторых частках і абсалютна адрэсным узгорку. Тысячы глядацкай збіраюцца, каб паказацца за гонкамі: традыцыйна праводзяцца пяць гонак уніз па ўзгорку і чатыры — уверх. Спуск настолькі абрывісты, што шматлікія удзельнікі выбываюць з гонкі з ударамі і ранами.

ВЕРАБЕЙ СПАЛІў КРАМУ

У брытанскім горадзе Лінкальншы верабей змог прычыніць невялікай краме шкоду ў \$365 000.

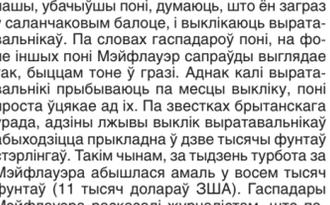
Пажар адбыўся ў краме 48-гадавага Пола Шэрыфа. Аб яго прычыне не магло здагадацца ні гаспадары, ні пажарныя: і праводак і электрапрыборы ўсе былі ў парадку, а гаспадар з сям'ёй не кураць. Аказалася, што без працы Шэрыфа пакінуў верабей. Птушка віла гняздо на карнізе крамы і цягнула туды розныя дробныя прадметы, якія знаходзіла на вуліцы.

ТУРБОТА КОШТАМ У 8000 ФУНТАЎ

Да каратканога поў з брытанскага Саўтгемптана чатыры разы на працягу аднаго тыдня выклікалі выратавальнікі.

КАЗЛА-ГВАРДЗЕЙЦА АДПРАВІЛІ НА ПЕНСІЮ

У казармах вайска гвардзейскага палка брытанскага войска адбыліся ўрачыстыя праводзіны казла, які на працягу апошніх сямі гадоў з'яўляўся талісманам гэтага элітнага падроздзялення.

На цырымоніі развітання казёл па мянушцы Білі, які, паводле дакументаў, з'яўляецца паўнапраўным службоўцам вайска гвардыі, быў апрануты ў адмысловыя парадны ўбор. Перад адпраўкай на пенсію салдаты пажадалі яму поспеху. Дзевяцігадоваму Білі, поўнае імя якога Уільям Віндзор, прысутнічаў на ўсіх урачыстых мерапрыемствах палка, пачынаючы з 2002 года. Яго пераемнік, казляня з Уэльса, імя якога пакуль не называецца, прыступіць да выканання сваіх абавязкаў у наступным месяцы.

81 год у шлюбе

Пара ў Вялікабрытаніі адсвяткавала 81-ю гадавіну свайго вяселля.

Гэта самы вялікі стаж сумеснага жыцця ў Брытаніі. Франк і Аніта Мілфарды, якія жывуць у доме састарэлых у Плімуце, пажаніліся 26 мая 1928 года. Франк 101 год, столькі ж і ў чэрвені споўніцца яму жонцы. Гэта адзіная пара ў Брытаніі, у якой абодва сужэнцы перажылі стагоддзю міжку. Яны прызнаюцца, што дагэтуль крыху спрачаюцца па дробязях, але ўвечары не кладуцца спаць, пакуль не абнімуць і не пацалуюць адно аднаго.

ПА МЕСЦАХ «ТЫТАНІКА» БЕЗ АЙСБЕРГА

На караблі, які ў 2012 годзе паўторыць маршрут легендарнага «Тытаніка», за тры дні было забранавана больш за 100 каўч у 738.

Карабель Balmoral, эксплуатаваны фірмай Fred Olsen Cruise Lines, чья матчына кампанія Harland and Wolff пабудавала «Тытанік», выйдзе ў мора ў 100-гадовыя ўгодкі з дня гібелі вядомага лайнера. На борце Balmoral паліваюць столькі ж пасажыраў, колькі было і на легендарным судне — 1 тысяча 309 чалавек. 14 красавіка круізны карабель прыбудзе на месца, дзе затануў «Тытанік» і загінула больш за 1,5 тысячы пасажыраў і членаў экіпажа. Там жа адбудзецца служба па ахвярах трагічнага падзеі.

3 чэрвеня

1863 год — Мінск і Мінская губерня пераведзены на ваеннае становішча ў сувязі з паўстаннем пад кіраўніцтвам К. Каліноўскага.

1911 год — прафесар Пецярбургскага ўніверсітэта Барыс Розінг з далапомай электрона-прамянёвай трубка атрымаў першы звычайны кропкі — такім чынам адбылася пачатку ў свеце тэлеперадача.

Дзеё дамы

- Даражэнкі, ты памятаеш, які сёння дзень?
— Памятаю, 30 гадоў з дня нашага вяселля.
— А чаму ж ты не павіншаваў мяне?
— Я спрабаваў, не атрымаўся, ты ж бачыла.
— Ну, хача б тылі!
— А пайшла ты!!!

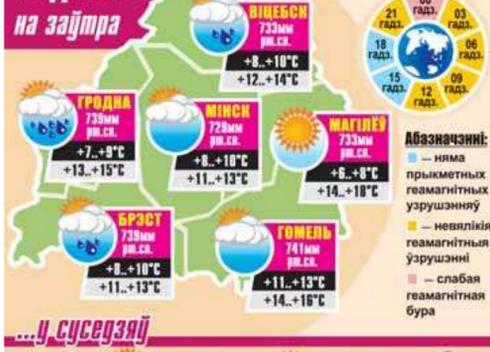
Падрыхтавала Марына АБРАГІМОВІЧ.

СЕННЯ Месяц

Табліца з сонца, ўсходу, захаду, даўжыня дня і ім'яніны.

НАДВОР'Е на зяітра

Табліца надвор'я на зяітра для розных гарадоў.

3 чэрвеня

1863 год — Мінск і Мінская губерня пераведзены на ваеннае становішча ў сувязі з паўстаннем пад кіраўніцтвам К. Каліноўскага.

ЛЁН

Лён — валакністая расліна, з якой вырабляюць натуральныя тканіны і раслінны алей.

- Калі ехалі на поле сяць лён, гаспадар павінен быў пакласці ў насенне два яйкі. Затэм на полі спачатку снемалі, і толькі потым распачыналі сець. Шалуніне ад гэта трэба было прывезці дадому. Лічылі, што ў такім выпадку лён будзе доўгім, як шпых ад хаты да поля і назад. Руплівыя гаспадыні малолі шалуніне і дадавалі яго ў корм курам, каб тыя лепш несліся.

Усміхнемся!

Двое паляўнічых пайшлі на кабан. На наступны дзень адзін з іх вяртаецца, ледзь ідучы з тушай звера на гарбу. Жыхары вёскі пытаюцца: — Я пачуваю сябе як раі! — Сапраўды? А я — як у аўтобусе.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адкажэнне за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.